

تربیت

فصلنامه علمی و تربیتی
برای کودکان و نوجوانان

شماره پنجم / سال دوم / زمستان ۱۳۸۷

دیو استکوله زربست نه مخنیوی
پدر طبابت کی بود؟
دایودین گتی
شگفتیهای وجود انسان
سوء استفاده از اطفال یا Child Abuse

ترانه برای شاگردان

ای پسر مکتبی هوشیار
سعی نما از پی تعلیم و کار
تا که تو یک ادم دانا شوی
صاحب یک منصب اعلا شوی

کوشش بسیار بکن ای پسر
درس بخوان کار بکن ای پسر

علم و ادب حاصل ما گر شود
خاک سیه در کف ما زر شود
آدم بی علم بود خوار و زار
هر که علم داشت بود کامگار

کوشش بسیار بکن دخترک
درس بخوان کار بکن دخترک

هر که اگر تنبل و بیکاره شد
عاقبتش عاجز و بیچاره شد
خواهرکم، آدم تنبل مشو
سعی نما، عضو معطل مشو

کوشش بسیار بکن، ای پسر
درس بخوان، کار بکن، ای پسر

جان و دلم تشنه علم و ادب
از دل و جان میکنم آن را طلب
علم و ادب آب حیات من است
در دو جهان اصل نجات من است

کوشش بسیار بکن، دخترک
درس بخوان، کار بکن، دخترک

محمد کریم ذره عظیمی

این مجله رایگان توزیع میشود؛
خرید و فروش آن ممنوع است!

زنگ مکتب

شاگردان عزیز،

روزهای سرد زمستان به پایان خود نزدیک شده، فصل زنده‌گی بخش و زیبای بهار در راه رسیدن است. همزمان با این تعطیلات زمستانی شما نیز ختم شده، همه شما دوباره برای آغاز یک سال تعلیمی دیگر راهی مکاتب خود میشوید.

امیدواریم که هر یک از شما رخصتیه‌های زمستانی خود را به خوشی، با سرگرمیهای خوب و سالم و آموزش در کورسهای مختلف سپری کرده باشید و با زنگ آغاز سال تعلیمی جدید، با اندوخته‌های تازه، تجربه‌های جدید، دماغ تازه، انرژی کافی و تصامیم جدید برای بهتر آموختن، بیشتر خواندن و بیشتر یابند بودن به حاضری و مقررات مکتب، دوان-دوان با ذوق و شوق فراوان به سوی مکاتب خویش بروید. ما به ایم باوریم که همان سان که خداوند مهربان با زنده ساختن طبیعت به همه موجودات زنده‌گی تازه، رشد و بالنده‌گی میدهد، به ما انسانها هم توفیقات کار، تلاش در زنده‌گی و کسب هرچه بیشتر دانش را خواهد داد. آمین!

یقین داریم که شما سال نو و سال تعلیمی جدید را با آرزوهای نیک و با تلاشهای جدی در امر کسب دانش آغاز خواهید کرد. عزم محکم، اراده قوی و ایمان راسخ، شما را به تمام هدفهای شایسته تان موفق میسازد. از خدای مهربان آرزو داریم که کشور عزیز ما را از نعمت صلح و امنیت پایدار برخوردار سازد تا هموطنان رنج کشیده ما در فضای امن به زنده‌گی و کار بپردازند و شما شاگردان عزیز نیز با خاطر جمع و شاد به کسب دانش ادامه دهید. می‌خواهیم صمیمانه از شما تقاضا کنیم که در پاک نگهداشتن کتابها و محیط آموزشی تان کوشا باشید، زیرا کتاب و مکتب از یکسو مال شما و از سوی دیگر امانت شماست و سال بعد کتابهای امسال شما را خواهران و برادران شما استفاده خواهند کرد.

از خدای بزرگ برای همه شما سال نو تعلیمی را سال موفقیت و سلامتی آرزو میکنیم.

چمتو کوونکی: شهنواز بابکر خیل

طلا تپه د افغانستان په شمال لويديځ، د شبرغان ښار په څنگ کې پرته ده. په دغه ځای کې ډېرې پټې خزاني کشف شوې دي، چې لومړنۍ پلټنه يې په ۱۹۷۵ زېږدیز کال کې د افغاني او روسي لرغون پوهانو له خوا ترسره شوه او مشرۍ يې د ويکتور

سارياني په غاړه وه. تر اوسه پورې کومې پلټنې چې په دې ځای کې، ترسره شوې دي، د کوشانيانو او اشکانيانو د دورې ۲۰۰۰ توتې د سرو زرو گانې تر لاسه شوي دي

او شپږ قبره چې پنځه يې ښځې او يو يې نارينه دی چې، په ډېرو قيمتي گانو سمبال شوي او لاسته راغلي دي او ددې گانو لرغونتيا له ميلاد څخه مخکې دوروته رسيږي.

په لاسته راغلو اثارو کې طلايي سکې، په قيمتي ډبرو ښکلې شوې غاړکۍ، مډالونه او تاجونه موجود دي. ددغو طلايي اثارو په اړه هغه وخت ډېرې افسانې خپرې شوې چې، د عامو خلکو له

نظره پناه شوې. دا ځای د افغانانو د لرغوني تاريخ يوه برخه ده او دا رانښيي چې، د حضرت عيسی (ع) په وخت کې، د آمو د سيند پر څنډو اوسيدونکو خلکو د کوچيتوب ژوند کاوه او ددوی ژوند د شرق او غرب د تمدن يو ترکيب و.

له دغه ځای نه، د سايبريا د صحرا د يو ډول يـږې مجسمه، د يوناني او هندي کلتور ډول ډول آثار ترلاسه شوي دي. ددغه ځای ډېری

آثار د غربي طبيعت ښکارندوی دي. د مثال په ډول، يو طلايي پسه چې، يو وخت به کوچي ځوانانو د خپلو پگړيو په سر کې تومبه. که دغه اثر تر زره بين لاندې وکتل شي، نو سړی په دې پوهېږي چې، په څومره غور، دقت او مهارت سره جوړ شوي دي. له طلا تپې نه ترلاسه شوی طلايي تاج د يوه داسي کلتوري جريان کيسه کوي چې، تر ډېرو زمانو يې خپله دېدبه او جلال ساتلی دی.

له څولسيزو کړکېچ او بحران نه وروسته، اوس په افغانستان کې د لرغون پوهنې چارې بيا پيل شوې دي. اوس ددې

لټه او کوښښ روان دی چې، نوې خزاني کشف شي او په تېر وخت کې کشف شوي آثار، د نندارې له پاره وړاندې شي. په تېرو کلونو کې

ډېرو اروپايي او امريکايي لرغون پوهانو، په افغانستان کې مخکښ رول درلود، خو اوس زياتره په خپله افغانان دا کار کوي.

د پښتو متلونو ارزښت

څېړندوی محمد نبي صلاحی

پښتو ژبه د افغاني فولکلور له پلوه، یوه دومره غني او بډایه ژبه ده چې، په سیمه کې یې ساری نه لیدل کېږي. فرانسوي پوه ډارمستېتر (د پښتونخوا د شعر هار اوبهار) یا (د افغانانو سندرې) نومي نامتو اثر په سریزه کې یو ځای داسې کښلي دي:

« پښتانه ورځپاڼې او اخبارونه، نه لري او ددوی ولسې سندرې، د ورځپاڼو او اخبارونو حیثیت لري! »

پښتو متلونه، ولسي اصطلاح گانې او غوره ویناوې، زیاتره د یوې علمي مقولې حیثیت لري چې، د اجتماعي ساینس په ډگر کې، د خبرو اترو په وخت کې، د بیان د تایید او د خپلو خبرو د ښکلا په منظور ویل کېږي. دغه متلونه دومره پخې خبرې دي چې، زموږ او تاسې د نن ورځې په مسألو باندې هم عملي کېږي.

د یوه ځوان جرمني پوه د وینا له مخې: «د نړۍ په ۳۵ ژبو کې، چې تر اوسه پورې، ما یادې کړې دي، پښتو په ټولو کې خوږه ژبه ده. کوم څه چې زه د پښتو ژبې زده کولو ته وهڅولم، هغه د پښتو متلونو وو. پښتانه قانون او

خاص ارزښتونه لري، ځکه پر ما گران دي.»

دغه پخې خبرې (متلونه) خپل ادبي چوکاټ لري او زیاتره متلونه، قافیه لري او په همدې اساس باندې، له ادبي اصطلاح او غوره وینا نه را بېلېږي، لکه:

ما چې د خاوه مړي لیدلي
د ما کور غړي وتلي

دغه متل موږ ته، د پکتیا ولایت د زرمې ولسوالي د خاوه په سیمه کې، د پخوانیو جنگونو یو منظر وړاندې کوي، چې له نویو جنگونو نه د پرهیز کولو او کرکې مفهوم افاده کوي او خلک په روغه جوړه کې گډ ژوند، هوسا او ښکمرغه حالت ته رابولي. دا لاندې متلونه، اوس هم زموږ د خبرو په وخت کې ډېر استعمالېږي:

پوره - وړک دې کره دوه کوره.

ژرنده که د پلار ده - هم په وار وده.

چې وې غواړي په خوله - نووبه یې خوري په څه.

آداب

محمد نبي صلاحی

په دې نړۍ کې، هر څه خپل آداب لري. د نمونې په توگه، یو چاته، د ضرورت له مخې تېلفون کول ښه او نیک آداب دي او چاته په تېلفون آزار ورکول، یا هر، هر چاته مس کالونه ورکول، لویه بې آدبي ده. په دې مانا چې، که د چا ضروری کار وي، ښه به دا وي چې، مقابل لوري ته، د ځان له خوا، پوره تېلفون ور وکړی، نه دا چې، د مس کالونو د ورکولو له لارې، د هغه پیسې مصرف او ولگوي. کار د تېلفون کوونکي او خرچ یې په مقابل لوري با روي، دا ښکاره بې آدبي ده. دغه وړ، په احتیاط موټر چلول آداب دي او په دومره تیزې سره د موټر چلول چې، په پیاده رونو او د سړکونو په دواړو غاړو کې، د پلویو خلکو پر مخونو باندې خاورې او دورې ورباد کړي، دا بې آدبي ده. دغه وړ، هر څه خپل آداب لري. یو چاته قرض روپی، په خپل وخت ورکول ادب دی او که څوک بیا نیکی کوونکی ځوروي، دا بې آدبي ده. دغه وړله یوچا نه قلم او کتاب اخیستل خپل آداب لري، د هغو ښه ساتنه او په ښه وجه، هغوته بیرته ورکول، باید له مننې او تشکر سره ملگري وي.

موسکا ناصري د نجیب الله ناصري لور
د الفتح د عالي لېسې د لسم ټولگي زده کوونکې.

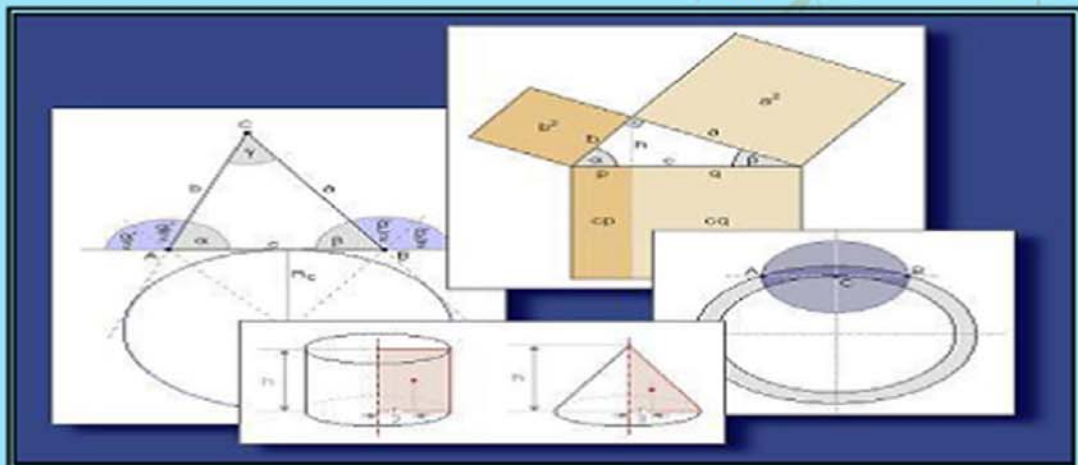
د یوه منظم مهال وېش درلودل زده کوونکي ته یو لوی لارښود وي. هر زده کوونکی باید له ژمنیو رخصتیو نه گټه پورته کړي. ما د ژمي په رخصتیو کې، د خپل راتلونکي ټولگي درسي کتابونه په کورسونو کې ولوستل او د راتلونکي کال درسونو ته ښه تیاری لرم او له نیکه مرغه، سړ کال په خپل ټولگي کې مې، تر ټولو لوړې نمرې تر لاسه کړې.

زه نه یوازې د ښوونځي، له درسونو سره مینه لرم، بلکې له رسامی، خطاطي او سپورت سره هم مینه لرم او له څلورم ټولگي نه را په دې خوا، د رسامۍ هنر ته لاسرسی لرم.

زما وینا نورو زده کوونکو ته داده چې، له وخت څخه گټه پورته کړي او د ژمي په رخصتیو کې کورسونه او نورې زده کړې وکړي. تر څو راتلونکي ټولگي ته چمتو واوسي چې، بریالیتوب یې په برخه شي. زه په راتلونکي کې غواړم ډاکټره شم او د خپلې دندې له لارې، خپلو هېوادوالو ته خدمت وکړم.

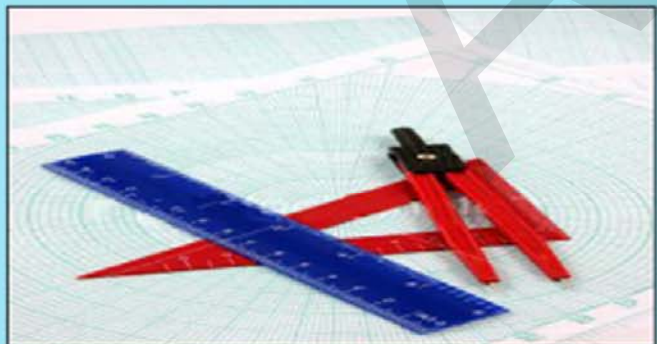
آیا پوهېږئ، هندسه څه ډول او د څه له پاره منځته راغله؟

لیکنه: ح. ا. عینی

په لاتیني ژبه کې، هندسه د ژيو مټري په نامه يادېږي. د يونانيانو په ژبه (ژيو) د ځمکې او (مټري) د اندازې په مانا کارول کېږي.

درې زره کاله وړاندې، کله چې به د نیل درياب سر کېنه شو، نو ددې سر کېنې له امله به د کروندگرو کروندې تر اوبو لاندې شوې. کله چې به د اوبو سطحه ټيټه شوه، نو کروندگرو نه شوی کولای خپلې کروندې وپېژني. له همدې سببه

به، د هغوی ترمنځ ستونزې او اختلافونه را پورته شول.

(احموس) د هغه مهال لوی کارپوه او عالم، د لومړي ځل له پاره په دې فکر کې

شو، ترڅو د ځمکې د مساحت په اندازه کولو او بیا د کاغذ پرمخ د ځمکې د ډولونو پلې کولو سره دې ستونزې ته یوه لاره چاره وپلټي.

احموس د مختلفو ځمکو مساحت چې څلور ضلعي، درې ضلعي چې ډول ډول هندسي جوړښتونه یې

درلودل، دهغه مهال د اندازه گیری په واحدونو سره اندازه کړل. احموس وروسته له هغه چې د اوبو سطحه ټيټه شوه، خپله جوړه کړې نقشه پلې کړه او دهر چا کرهښه ځمکه چې په کومه بڼه وه، معلومه کړه. احموس په دې کار سره هم د کروندگرو شخړوته د پای ټکی کېښود او هم یې د هندسې علم منځته راوړ. که چیرې موږ خپل چاپیریال ته ځیر شو، په نړۍ کې، کوم پرمختګونه چې شوي او کېږي، د هندسې علم په هغو کې فعاله ونډه لري او ان تردې چې، ټول ساینسي پرمختګونه د هندسې د علم زیږنده دي. هندسه نورو علومو ته لاره برابره وي، تر څو په خپلو کړنو کې نوښت او بدلونونه منځته راوړي.

ګلی که تربیت دست باغبان نخورد

اگر ز چشمه خورشید سرزند خود روست

شگفتیهای وجود انسان

تهیه کننده: کلمه الله نیازی

- انسان پر حرف ترین موجود روی زمین است.
- محققان حد متوسط عمر میزند.
- حساسترین عضو بدن چشم است که میتواند 10 هزار رنگ را تشخیص دهد.
- نوزادان تا 8 ماهه گی دنیا را سیاه و سفید میبیند.
- انسان تنها موجودی است که راست قامت است و روی دو پا راه میرود و در طول روز به طور متوسط 20 هزار قدم بر میدارد یعنی 7 میلیون قدم در سال. در 70 سالگی تعداد این قدمها به 500 میلیون

انسان را هفتاد سال گرفته اند که در این مدت انسان 13 سال حرف میزند؛ 6 سال غذا میخورد؛ 23 سال میخوابد و بقیه را کار میکند.

• هر نفر به طور متوسط صدها تن غذا میخورد. اگر وزن افراد را 75 تا 80 کیلو گرم بگیریم، باید گفت، هر فرد در عمر خود 1250 تا 1335 برابر وزنش غذا میخورد.

• انسان در مدت یک روز یا 24 ساعت 1000 لیتر هوا تنفس میکند.

• قلب انسان در هر 1 دقیقه 80 تا 100 بار میزند. با این شرایط قلب انسان در طول زنده گیش دو میلیارد و 58

به اینکه فاصله زمین تا ماه 390 هزار کیلومتر است.

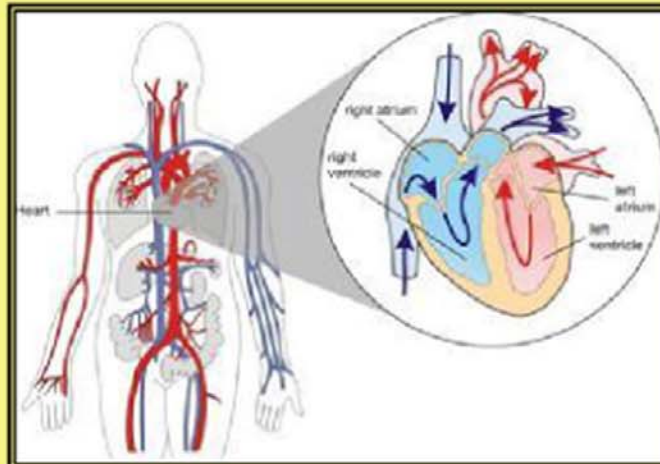
• بدن انسان به وسیله پوشش شگفتی انگیزی محافظت میشود. این پوشش، پوست بدن است که در هر ساعت 30 میلیون میکروب روی آن مینشیند و 29 میلیون آن کشته میشود و پس از 2 ساعت از این 30 میلیون فقط 7 هزار تای آن باقی میماند.

• در بدن انسان بین 2 تا 4 میلیون نقطه درد وجود دارد که حساسیت آن نسبت به موقعیت پوست بدن فرق دارد. بدن انسان قدرت

مقاومت شگفتی انگیزی دارد و میتواند گرمای 44 تا 45 درجه را تحمل کند و حتی اگر به تدریج گرم شود، در فضای خشک میتواند

50 تا 60 درجه حرارت را تحمل کند و بالاترین میزان بروودت که بدن قادر به ایستاده گی در برابر آن است، 27 درجه زیر صفر است.

• انسان میتواند 52 روز تنها با خوردن آب زنده بماند.

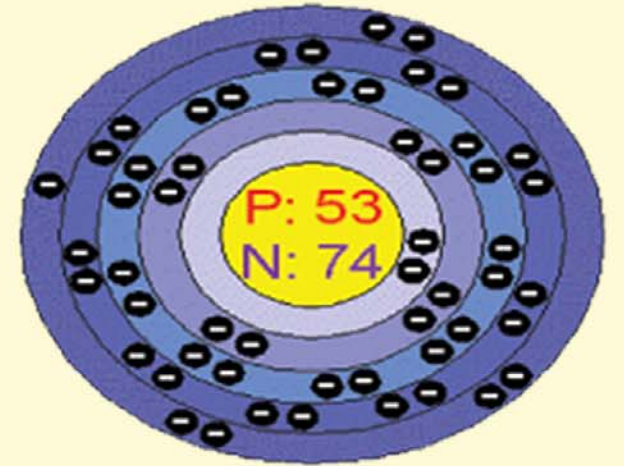
میرسد یعنی 500 هزار کیلومتر راه رفته.

• با این محاسبات میتوان نتیجه گرفت که هر فرد در طول زنده گیش میتواند 9 بار کره زمین را دور بزند و با پای پیاده به کره ماه برود، با توجه

د ایوډین گټې

لیکنه: ج. ا. شفیق

د روغتيايي څېړنو له مخې، په افغانستان کې د ذهني وروسته پاتې والي اساسی علت د ایوډین کموالی دی. بېلابېلو روغتيايي څېړنو دا ښودلې ده چې، د افغانستان گڼ شمېر ماشومان او ښځې د ایوډین په کموالي اخته دي. ایوډین د انسان په بدن کې یوه ډیره ضروري

ماده ده چې، د تایروید د غدې، چې خلک یې هډې بولي، په بدني فعالیتونو کې ډېر رول لري. دا غده د تایروکسین په نوم یو هورمون افرازوي چې، ایوډین یې اساسي جز دی. نو که چیرې ایوډین کم شي، نو دا غده هم بیا په سمه توګه کار نشي کولی او غټېږي چې، خلک ورته جاغور وايي. ډاکتران وايي چې: که چیرې د انسان په بدن کې د ایوډین کموالی وي، نو د انسان بدن په سمه توګه کار نشي کولی. ماشوم سمه وده نشي کولی، په تیره دماغی وده یې ډېره کمزورې کېږي.

روغتيايي څېړنو دا هم جوتنه کړې ده چې، که یوه مور د ایوډین په کموالي اخته وي، نو ماشومان یې هم پرې اخته کېدای شي. هغه ماشوم چې، د مور په نس کې د ایوډین په کموالي اخته وي، تر ټولو ډېر له خطر سره مخامخ کېږي.

هغه ماشومان چې، د ایوډین په کموالی اخته وي، د سن له زیاتې ودې سره یې روغتيايي ستونزې لاسې ډېرېږي. یانې هم یې ذهني او هم یې جسمي وده کمېږي.

د ماشومانو لپاره د ملګرو ملتونو اداره وايي: افغاني مېرمنې او ماشومان په تیره هغه ماشومان چې، عمرونه یې تر پینځو کلونو کم دي، په سلو کې شل د ایوډین په کموالي اخته دي. په طبیعي توګه، ددوی په اوبو کې د ایوډین کموالی شته. په تیره هغه خلک چې، د ناولیو لښتو او ویالو اوبه څښي، که څه هم، ایوډین د خوراکي موادو له لارې، تر یوې اندازې پورې تر لاسه کیدی شي، خو کله چې په اوبو کې کموالی وي، نو په بوتو کې یې هم کموالی احساسېږي. د ماشومانو لپاره د ملګرو ملتونو اداره په خپلو رپوټونو کې وايي: تر ټولو غوره دا ده چې، خلک په خپلو خوړو کې ایوډین لرونکې مالګه وکاروي. که کورنۍ په ورځینو خوړو کې ایوډین لرونکې مالګه استعمال کړي، نو ماشومان یې سمه وده کوي او په دې توګه، د ماشومانو ذهني وده ښه کېږي او ایوډین لرونکې مالګه لویانو ته هم ډېره ګټوره ده.

د تاسو د سلامتیا لپاره

☺ د ګرځنده ټیلیفون (مبایل) د کارولو پر مهال، له کین غوږ نه استفاده وکړئ. ☺ د ورځې له دوو پیالو نه زیاته قهوه مه څښئ. ☺ دارو، درمل له سرو اوبو سره مه خورئ.

☺ د مازدیګر له پنځو بجو نه وروسته، غوړ خواړه مه خورئ.

☺ د ورځې له خوا د چایو څښل کم کړئ.

☺ په سهار کې اوبه زیاتې او په شپه کې کمې وڅښئ.

☺ له مبایل نه، د چارجیدو په وخت کې استفاده مه کوئ.

☺ د خوب لپاره تر ټولو ښه وخت د شپې له نهو بجو نه د سهار تر پنځو بجو پورې دی.

☺ د درملو له خوړلو نه وروسته ژر مه ویده کېږئ.

☺ د ثابتې او ګرځنده ټیلیفونونو له غوږیو، څخه د زیات وخت له پاره استفاده مه کوئ.

☺ کله چې د مبایل بطری کمزورې وي، له چا سره اړیکه مه نیسئ او هم د چا زنگ ته ځواب مه ورکوئ، ځکه په دې وخت کې هغه څپې چې غوږونو ته رسېږي، ۱۰۰۰ برابره وي. ☺ د سبا ناري، غرمې او د شپې په خوړو کې له کم غوړه خوړو نه ډېره استفاده وکړئ.

کلیم الله نیازی

قلم

قلم باشد رسول روشنایی
که میخواند سحر بانگ رهایی
قلم چون بوستان جنت عشق
به تن دارد بسی عطر خدایی
قلم باشد مقدس نزد یزدان
بود مصداق سوگند الهی
قلم باشد برای خلق در بند
عصای دست، گاه بی پناهی
قلم غرد بسان تندر شب
گشاید راه در قعر سیاهی
قلم گاهی قلمزن را چو منصور
برد بالای دار بیگناهی

به انتخاب: کلیم الله "نیازی"

چه کسی تلویزیون را اختراع کرد؟

مخترع تلویزیون «جان لاجی برد» بود که در سال ۱۸۸۸ در سکاتلند

تولد شد. وی تحقیقاتش را در هجده ساله‌گی آغاز کرد و بیست سال بعد اولین دستگاه تلویزیون را ساخت. این دستگاه در سال ۱۹۲۶ در اداره مرکز پست آلمان و انگلستان با این سیستم مورد آزمایش قرار گرفت.

در سال ۱۹۳۳ پخش آزمایشی با

سیستم ۴۰۵ سیم شروع شد، اما در

سال بعد، (بی بی سی) تصمیم گرفت که سیستم تلویزیونی میکائیکی مقطع (جان برد) را از بین ببرد و یک سیستم الکترونیکی را جایگزین آن سازد. اگرچه «برد» اولین کسی بود که تلویزیون را عرضه کرد، اما پیشتر او در مطالعه بر روی تلویزیون که امروز مورد استفاده است، یک اسکاتلندی دیگر به نام «آلن ارجیبالد کمپل مونیتون» بود که لوله اشعه کتوریک را به عنوان گیرنده مورد آزمایش قرار داده بود. شخص دیگری که در پیدایش تلویزیون نقش بزرگ داشت، یک امریکایی متولد روسیه بود، به نام «ولادیمیر زوریگین» که در سال ۱۹۲۳ کمرة الکترونیکی «ایکونوسکوب» یا

«تصویر سنج» را اختراع کرد. «جان لاجی برد» با وجود همه اقداماتی که کرده بود، حواس خود را روی سیستمی نامکمل متمرکز کرده بود، اما با اینهمه او نشان داد که دستگاه گیرنده و

فرستنده تلویزیون چگونه کار میکند و نیز در سال ۱۹۲۸ تلویزیون رنگی را اختراع کرد. وی همچنین ماشین قابل توجه به نام «نوکتوویزور» را برای دیدن در تاریکی، تکمیل کرد.

لطیفه ها

ناپلئون:

پدر به پرسش گفت: پسر! آیا میدانی، ناپلئون وقتی به سن تو بود، شاگرد اول نمره صنفش بود؟

پرسش جوابداد: پدر جان! آیا شما میدانید که ناپلئون وقتی به سن شما بود؛ امپراطور بود؟

زمان:

معلم خطاب به شاگرد:

احمد، وقتی بگویم که:

من حمام میروم:

تو حمام میروی:

او حمام میروم:

ما حمام میرویم:

اینها کدام زمانها هستند؟

شاگرد جوابداد: حاجت سوال ندارد! روز

جمعه است دیگه!

پیسۀ خوده گم کدیم؟

یک شب مردی دید که بچه خورد سالی زیر چراغ سرک چیزی را میپالید.

مرد پرسید: او بچه، چه ره میپالی؟

بچه: پیسۀ خوده گم کدیم و میپالم.

مرد: همینجه گم کدی؟

بچه: نی! ۵۰ متر او طرفتر.

مرد: پس چرا اینجه ره میپالی؟

بچه: چون اینجا چراغ داره و اونجه ندارد.

چرا کبوتر را سمبول صلح میداتند؟

ما صلح میخواستیم و از آرامش

خوش ما میآمد، همه زنده جانها

در فضای آرامش زنده‌گی

میکردند، کبوتران سفید هر طرف میریدند و از

خوبیهای زنده‌گی لذت میبردند.

یک روز زاغ سیاه که معلوم بود از جای دوری آمده

است، به یکی از کبوتران سفید اطلاع داد که

اژدهای جنگ به سر زمین آنها در حرکت است و

میخواهد صلح را نابود کند.

کبوتران دانستند که خطر زنده‌گی همه زنده جانها را

تهدید میکند. با وارخطائی نزد دوست خود رفتند و

آنها بعد از مشوره تصمیم گرفتند تا از همه خواهش

کنند که با اژدهای جنگ به مقابله بپردازند.

یکی از

کبوتران سفید

پیش گله‌ها،

گیاهان و

خارها رفت و

از آنها

خواهش کرد که پاهای اژدهای جنگ را ببندند، زیرا

آنها هم برای دوام زنده‌گیشان به صلح احتیاج دارند.

کبوتر دیگر پیش حیوانات و پرنده‌گان رفت و آنها

را تشویق کرد تا در وقت مساعد بالای اژدهای

جنگ حمله کنند؛ حیوانات با سم و شاخ خود او را بزنند و پرنده‌گان از

هوا بالایش حمله کنند. بعد از آن کبوترها پرواز

کردند و به جستجوی اژدهای جنگ پرداختند تا

او را قبل از رسیدن به سرزمین خود از بین ببرند و

صلح را نجات دهند.

کبوتران سفید

در یک دره

عمیق اژدهای

جنگ را دیدند؛

به پرنده‌گان و

حیوانات گفتند

که آماده باشند بعد یک کبوتر سفید نزد اژدها رفت

و از او خواهش کرد که به سر زمین آنها نیاید، اما

اژدها با تندی بالای کبوتر حمله کرد. کبوتر پرید و

در همین وقت همه حیوانات و پرنده‌گان بالای

اژدها حمله کردند. اژدها مرد و صلح نجات یافت.

بعد از همین واقعه بود که مردم کبوتر سفید را به حیث

سمبول صلح قبول کردند.

سوء استفاده از اطفال یا Child Abuse

متأسفانه اطفال به اشکال گوناگون مورد سوء استفاده قرار میگیرند که انواع معمول آن قرار زیل است:

۱. سوء استفاده جسمی:

به هر نوع آسیب جسمی از قبیل لت و کوب کردن، سوختاندن، زندانی کردن، فشار دادن و کش کردن اعضای طفل، انجام کار های شاقه بالای اطفال و تگدی نمودن بالای اطفال اطلاق میشود. که اکثراً از طرف اشخاص نزدیک به کودک صورت میگیرد. امکان دارد که نیت فرد نزدیک به کودک، آسیب رساندن به او نباشد و ممکن است این عمل ناشی از انضباط افراطی یا تنبیه نامتناسب با وضعیت کودک یا سن او باشد.

۲. غفلت کردن و عدم احساس مسؤولیت:

بی توجهی به نیازهای اساسی کودک، مانند: غذا، لباس متناسب به فصل، تدلوی طفل مریض و سرپرستی از طفل همه در زمره سوء استفاده از اطفال محسوب میشوند. باید متذکر شد که در قسمت شناسایی غفلت از کودکان وضعیت اقتصادی فامیل مدنظر باشد.

۳ - سوء استفاده روانی و عاطفی:

عبارت است از سرزنش، تحقیر و توهین کردن طفل، طرد طفل، تبعیض قایل شدن بین اطفال، جواب ندادن به سوالات آنان و بی عقل شمردن طفل میباشد که این اطفال ممکن بیش از حد مطیع، فروتن و تسلیم بار آیند یا برعکس بسیار پرخاشگر شوند. آزار رساندن به حیوانات نیز از جمله علایم آنست.

۴- سوء استفاده جنسی:

یکی از خطرناکترین و ناانسانی ترین نوع سوء استفاده از اطفال میباشد که خلاف غرور و عنعنات اسلامی و افغانی میباشد و از همین جهت میخواهیم در این مورد با تفصیل بیشتر صحبت کنیم:

تعریف سوء استفاده جنسی:

به تعاملات و تماسهای بین کودک و بزرگسال یا طفل بزرگتر با کودک اطلاق میشود که در آن، کودک با هدف تحریک جنسی فرد متجاوز مورد سوء استفاده قرار میگیرد. معمولاً شخص سوء استفاده کننده به طور قابل ملاحظه یی از نظر سن بزرگتر و از نظر فیزیکی قویتر از قربانی میباشد، اما امکان دارد که در بعضی موارد طفل توسط طفل دیگری که چند سال تفاوت سنی داشته باشند، نیز مورد سوء استفاده قرار گیرد. ترس، دیدن کابوسهای وحشتناک، گوشه گیری یا پرخاشگری، افسرده گی، احساس گناه، احساس بی ارزشی و کم توجهی و مشکلات جدی تعلیمی از علایم احتمالی سوء استفاده جنسی از اطفال است. بیشتر اطفال یتیم و بی سرپرست مورد سوء استفاده قرار میگیرند.

علایمی که بیشتر معمول اند:

- ❖ تغییرات فوری در رفتار طفل و نارسایی در اجرای وظایف داده شده مکتب
- ❖ مشکلات در آموزش و تمرکز فکری که این حالت در امراض جسمی و اختلالات روانی دیگر نیز دیده شده است.
- ❖ مراقب و مواظب بودن، منتظر یک حادثه دلخراش بودن (گوش به زنگ بودن)
- ❖ یک حالت پیچیده، خاموش و غیر فعال، مطیع و گوشه گیر.
- ❖ نسبت به خود و دیگران بی اعتماد بودن.

- ❖ آمدن به مکتب وقت تر نسبت به دیگران و ماندن تا ناوقت و نداشتن علاقه به رفتن به خانه.
- ❖ احساس بی ارزشی و کم توجهی و فشارهای روانی مداوم.
- ❖ احساس گناه و غم و افکار خود کشی داشتن.
- ❖ احساس ناپاکی، خشم و انتقام جویی توأم با احساس ناتوانی و درمانده گی.
- ❖ احساس سرافکنده گی و ترس شدید از رسوا شدن.

کدام عوامل طفل را به این عمل شیطانی مواجه و مساعد میسازد؟

- ✓ نبودن یک سیستم منظم تعلیم و تربیه و تدریس و غیر حاضری معلم.
- ✓ بی علاقه گی معلم به و وظیفه و نپرسیدن از کار خانه گی، غیرحاضری و ناوقت آمدن شاگردانش.
- ✓ تماس نداشتن خانواده با اداره مکتب.
- ✓ غیر حاضری پراکنده شاگرد و بیعلاقگی به درس.
- ✓ نبود معلم راهنما در مکتب و نداشتن تماس صمیمی معلم با شاگردان.
- ✓ خشونت های خانواده گی و موجودیت تبعیض بین اطفال.
- ✓ بیخبری و بیعلاقه گی والدین نسبت به اطفال.

- ✓ داشتن روابط با اطفال بزرگتر و بزرگسالان.
- ✓ نداشتن آگاهی والدین و اطفال در مورد پدیده سوء استفاده جنسی.
- ✓ مشاهده پروگرامها و فلمهای مبتذل توسط اطفال.
- ✓ استفاده از مواد نشه آور.
- ✓ یتیم و بی سرپرست بودن و روابط خراب و از هم پاشیده فامیلی.

چطور میتوان اطفال را حفاظت کرد؟

برای پیشگیری و مقابله با کودک آزاری اقدامات گسترده و متعددی باید انجام شود. از جمله این اقدامات موارد زیر را میتوان یاد کرد:

- ❖ با اشخاص ناشناس تماس نگیرند و از دست کسی پول یا مواد غذایی قبول نکنند.
- ❖ به جز از اعضای فامیل شان حتی به دیگر خویشاوندان شان اعتماد نکنند (چون تجارب نشان داده که بیشتر اطفال از طرف خویشاوندان شان مورد سوء استفاده قرار گرفته اند).
- ❖ به هیچ کس اجازه ندهند که بدون اجازه به جسم آنها تماس کنند.
- ❖ اگر کسی آنها را آزار میدهد، اجازه ندهند، مقاومت کنند، فامیل و معلم خود را مطلع سازند.
- ❖ از همصنفی هایشان نیز چیزی نگیرند و بدون اجازه فامیل با آنها جایی نروند.
- ❖ به وقت معین از خانه برآیند و به وقت معین برگردند.
- ❖ در صورت بروز مشکلات در راه یا در مکتب، معلم رهنا و فامیل شان را در جریان بگذارند.
- ❖ در صورتی که کدام همصنفی شان آنها را به راه غلط سوق میداد، با او قطع روابط کنند و موضوع را با معلم رهنا و فامیل شان در میان بگذارند.

د پوستکي له زړښت نه مخنيوی

پوستکي د ځوانۍ پر مهال تر ټولو غوره حالت لري. که په دې وخت کې ورته پاملرنه ونه شي، نو له یو څه وخت وروسته، خپل لومړنی حالت له لاسه ورکوي او له دې سره سم یې، زړښت پیل کېږي. په پوستکي کې ګونځې رامنځته کېږي. د ګونځو پیدا کېدل ډول ډول لاملونه لري، خو د هغو تر ټولو مهمو لاملونو څخه، یو هم د لمر وړانګې دي. د لمر وړانګې د پوستکي بهر او هم یې د ننه ته زیان اړوي. د غړو او عضلاتو حرکتونه هم، د پوستکي په ګونځې کېدو کې خپل رول لري. د خوب پر وخت د ځملاستلو وضعیت هم کېدلی شي چې، د مخ په پوستکي کې ګونځې را پیدا کړي. هغه هم په داسې حال کې چې، یو څوک عادت ولري چې، تل په یوه اړخ باندې ویده کېږي.

له مناسبو خوړو او مناسب غذايي رژیم څخه ګټه اخیستل هم، د پوستکي په ځوان پاتې کېدلو او تازه ساتلو کې ډېر اهمیت لري، خو لارې چارې په ګوته شوي دي چې،

تاسو د هغو په مرستې سره کولی شئ چې، خپل پوستکي تازه او ځوان وساتئ.

۱- د امکان تر کچې پورې کونښن وکړئ چې، د لمر له وړانګو نه ځان لرې وساتئ. که بیا تاسو اړیاست چې، د لمر په وړانګو کې واوسئ، نو په کار ده چې، د لمر ضد کریمونو څخه ګټه پورته کړئ.

۲- هره ورځ، یانې یو ځل سهار او بل ځل ماسپینین د خپل مخ عضلات د څو دقیقو لپاره ماساژ کړئ.

۳- تر خپله وسه پورې کونښن وکړئ چې، خپل لاسونه له خپل مخ څخه لرې وساتئ.

سترګې په لاس مه مښئ او هم لاس تر زړني مه کښئ، تر څو مو د مخ عضلات په غیر طبیعي ډول سره کش نه شي.

۴- د بدن وزن مو ثابت وساتئ، په یاد مو وي چې، که کله د بدن وزن ډېر ځله زیات او کم شي، نو بیا پوستکي زوړ مالومېږي.

په دې کار سره د غاښونو سلامتیا ته هم زیان پېښېږي.

۵- پوستکي مو لوند ساتئ. لاندۀ (مرطوب) کوونکي کریمونه، په بازار کې پیدا کېږي چې،

چې، پوستکي لوند او نرم ساتي. داسې کریمونه

هم شته چې، د پوستکي زړېدل ځنډوي او هم د لمر له سوځېدلو نه مخنیوی کوي.

۶- چې کله په خپل مخ باندې کریم او یا نور د ښکلا مواد مښئ، نو په کار ده چې، دغه مواد په خپل مخ باندې له لاندې څخه پورته لورته و مښئ ترڅو په پوستکي باندې یې ناوړه اغېزه ونه کړي، یانې په غیر طبیعي ډول سره کش نه شي.

۷- سګریت مه څکوی، ځکه چې د سګریت په څکلو سره د پوستکي د وینې جریان کمښت مومي او ددې لامل ګرځي چې، پوستکي ته خواړه او اکسیجن په لږه اندازه ور ورسېږي. اوس به د تاسو ذهن ته راغلي وي چې سګریت څکوونکي خلک ولې له خپل رښتیني او اصلي عمر څخه لس کاله زاړه ښکاري.

۸- په خپلو خوړو کې له خوږې څخه ګټه پورته کړئ. هوږه نه یوازې دا چې، د زړه او سرطان له ناروغیو څخه مخنیوی کوي، بلکې د پوستکي د حجرو طبیعي عمر هم زیاتوي.

۹- پروتین هم داسې مواد دي چې، د پوستکي په ساتنه کې ځانګړی اهمیت لري، نو په کار ده چې، په خوړو کې پروتین هم واخیستل شي، د لازياتې روښانتیا لپاره ویلی شو چې، د چرګ او کبانو له غوښو څخه ګټه واخلي.

۱۱- په پخلي کې له زیاتو غوړو څخه ډډه وکړئ. ځکه دغه ډول خواړه د پوستکي د ګونځې کېدو او د ژر زړېدو سبب ګرځي.

۱۲- له الکولو (شرابو) او نشه یي توکیو څخه ډډه وکړئ. دغه مواد د پوستکي د ګونځې

کېدو سبب ګرځي.

۱۳- څومره چې

کولی شئ، هومره اوبه زیاتې وڅښئ. په کار ده چې، د ورځې ۸ (اته) گیلاسه اوبه وڅکئ. څومره چې په زیاته اندازه اوبه څښئ، هومره به مو پوستکي ښه وي.

ژباړن: ح. ا. عتیق

همکاری با قربانی ماین و مهمات منفجر نشده

- هرگز به ساحه ماینزار داخل نشوید، زیرا شاید شما باعث انفجار دیگر شده و خودتان نیز صدمه ببینید.
- زخمی را توسط حرف های تان آرامش دهید و به طور مدام با او صحبت نمایید.
- برایش بگویید که از جایش حرکت نکند.
- هرگز چیزی را به طرفش پرتاب نکنید.
- خواهان کمک مسلکی شوید، کمک مسلکی را از منابع ذیل بدست آورده میتوانید:
- ❖ تیم های ماین پاکی
- ❖ افراد نظامی
- ❖ پولیس
- ❖ کلینیک ها و شفاخانه ها
- تا وقتی که کمک مسلکی میرسد منتظر باشید!

پیام اصلی این درس:

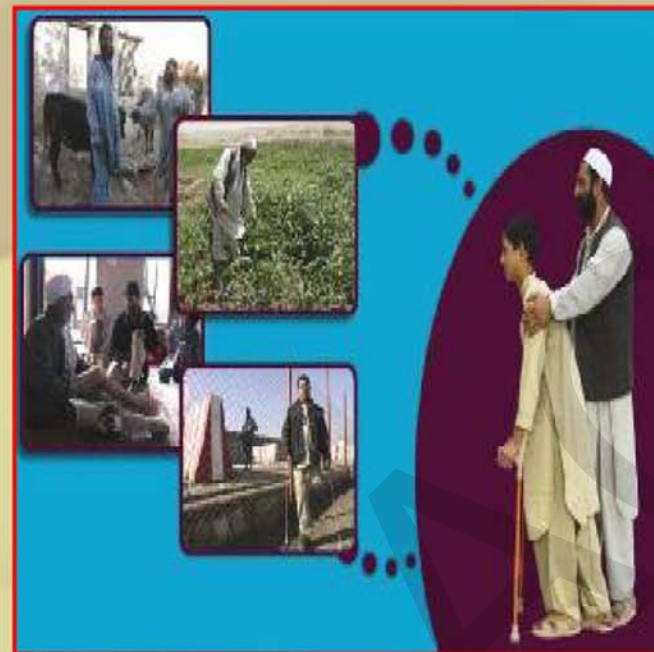
هر گاه می خواهید به قربانیان ماین در ساحه کمک کنید، باید با مسؤولین ماین پاکی یا بزرگان محل در تماس شوید، خودتان داخل اقدام نشوید!

هدف:

- شاگردان آگاه خواهند شد که به افراد دارای معلولیت یاری و همکاری نمایند.
- شاگردان روحیه همکاری و کمک های مسلکی را خواهند آموخت.

دین مبین اسلام، دین کمک و همکاری است. مسلمانان مثل اعضای یک بدن هستند، چنانچه شاعر میفرماید:

بنی آدم اعضای یکدیگر اند
که در آفرینش ز یک گوهر اند
چو عضوی به درد آورد روزگار
دگر عضوها را نماند قرار

هرگاه به یکی از قربانیان ماین بر میخوریم، من حیث یک مسلمان باید هر کمک که از دست ما می آید برایش انجام بدهیم؛ اما باید در نظر داشته باشیم که کمک با قربانی ماین باید مسلکی باشد، یعنی باید نکات ذیل را در هنگام کمک در نظر داشته باشیم:

ساحات خطرناک

هدف:

- شاگردان ساحاتی را که دارای ماین و مهمات منفجر نشده اند، می شناسند و از گشت و گذار در ساحات خطرناک جلوگیری می نمایند.

منفجرناشد و مشکوک را نشان میدهند؛ هرگز به آن ساحه نیز داخل نشوید.

البته بعضی از ساحاتی وجود دارند که تا هنوز علامه گذاری نشده اند. علایم خطر در ساحاتی که نشانی نشده اند قرار ذیل است:

- موجودیت نعش حیوانات مخصوصاً خر، گاو، بز، گوسفند، سگ ...
- موجودیت چقری های کوچک به فاصله های منظم (جای انفجار ماین)

- قطعی ها و صندوق های مهمات
- تعمیرات خالی در مناطق مسکونی
- توته های سیم و دندان های کوچک چوبی (ماین ها)
- موجودیت راه های فرعی در کنار سرک ها و راه های که ظاهراً قابل استفاده معلوم می شوند.
- موجودیت پتاقی در روی زمین (بعضاً شبیه قلم)
- کوت سنگ، حلقه

کردن سنگ ها به دور یک شی و یا قطار سنگ ها در عرض راه، موجودیت ماین یا مهمات منفجر نشده را در همان ساحه نشان می دهد.

پیام اصلی این درس:

ساحات ماینزار و مهمات منفجر نشده را بشناسید و از گشت و گذار در آن خودداری نمایید!

پروگرام ماین پاکی افغانستان اطراف ساحات ماین گذاری شده و خطرناک را توسط سنگ های به رنگ سرخ نشانی می کند. بعد از اینکه یک ساحه از ماین پاک گردید، سنگ های مذکور را سفید رنگ می نماید. یعنی هرگاه با سنگ های بر می خورید که سرخ رنگ شده اند، هرگز به آن ساحه داخل نشوید و راه خود را به جهت مخالف آن تغییر دهید. همچنان سنگ های که آبی رنگ شده اند ساحه مهمات

ولې زموږ د هېواد بېرغ له دریو رنگونو زرغون، سور او تور نه جوړ شوی دی؟

ملي بېرغ د هر هېواد د ملي هویت ښکارندوی وي. په پخوا زمانو کې، کله چې به دوو هېوادونو غوښتل په خپلو منځونو کې سره جگړه وکړي، د خپلو لښکرو په مخکې به بېرغ خپل قدرت، ځواک او خپل ملي ویاړ د نښې په توګه د ځانګړو کسانو په واسطه رپانده ساته تر هغه وخته پورې چې به بېرغ هسک او رپانده و، د لښکرو په لوړ مورال جنګیدل. خو کله چې به، بېرغ په ځمکه ولوید، ګواکې لښکرو ماته خوړلې ده. په همدې دلیل لښکرو خپله روحیه له لاسه ورکوله او په پایله کې یې ماته خوړله. له همدې کبله سر لښکرو د بېرغ رپانده ساتلو کې ډیره هڅه کوله.

خونن ورځ د یو هېواد بېرغ نه یوازې دا چې، د قدرت، ځواک او ویاړونو نښه نښانه ده، بلکې د هغه په ډولونو او د رنگونو په جوړښت د هغه هېواد لرغونی تاریخ، خوږې او ترخې، مذهب، د خلکو رسم او رواجونه پکې وپیژنو. نن ورځ بېرغونه د یو موټیتوب سمبول او د هېواد

هویت او ملي پانګه بلل کیږي او د هغه په لیدلو سره کولې شو، هغه هېواد وپیژنو چې، لښکرې یې د خپل هېواد د ملي بېرغ تر سیوري لاندې پوره مېړانه دخپل هېواد ساتنه کوي زموږ لرغونی هېواد افغانستان، د خپل پنځه زره کلن تاریخ په اوږدو کې ډول ډول پړاوونه تیر کړي دي. کله لویه سترواکۍ او کله هم د بهرنیو ښکیلاکګرو تر یرغل لاندې نادودې زغملې دي. په هر حال د افغاني له غروره ډک لومړنی بېرغ د بلخ په لرغوني ښار کې لومړني افغاني پاچا (یما) له خوا د بلخ ښار په لوړو برجونو کې نصب شو چې، د ده ملي غرور د لوی سلطنت د قدرت او غرور سمبول یې وه.

په اوسني وخت کې زموږ بېرغ درې رنگه یانې د ښي نه کین خوا ته زرغون، سور او تور په رنگونو باندې ښکلی شوی. زرغون رنگ یې د اسلام بېرغ دی چې، زموږ د هېواد د وګړو د مسلمانۍ نښه ده. سور رنگ زموږ د هېواد شهیدانو او افغاني مبارزینو سر ښندنې څرګندوی دی چې، د بهرنیو یرغلګرو په وړاندې یې خپلې

سینې سپر کړلې او د خپل د سر په وینو یې د خپلواکۍ ځمکه رنگینه وساتله او تور رنگ د ښکیلاک د تورې دورې ښکاندوی دی چې، ډیر کالونه کیږي زموږ هېواد یې له خپلې آزادۍ څخه بې برخې کړی دی. د بېرغ په منځکې نښان د غنمو له د ووړو څخه جوړ شوی دی چې، زموږ د کرهڼیز هېواد نښه ده. د محراب او د لمر را ختلو نښان زموږ په هېواد کې د یوه روښانه سباوون زېری راکوي او ۱۲۹۸ کال نېټه چې، د ۱۹۱۹ م. سنې د هېواد د خپلواکۍ سره برابره ده چې د غازي امان الله خان د واکمنۍ دوره موږ ته را په یادوي. په پای کې باید وویل شي چې، په زرګونو زرورو افغانانو په میړانه د هېواد پرتمین بېرغ تر سیوري لاندې ډېر غلګرو په وړاندې خپل ځانونه قربان کړل او د یو ریښتني افغان په څیر یې په خپل تاریخ او بېرغ باندې ویاړ کوی.

ترتیب کوونکي: ظاهر مرادي

فکاهیات:

ای کاش:

- شاګرد اولی رو به شاګرد دومی کرد و با افسوس اظهار داشت: ای کاش همانطوریکه در دکانها نوشته اند که (مال فروخته شده واپس گرفته نمیشود) در صنف ما هم مینوشتند که درس داده شده دوباره پرسیده نمیشود.

موی سر:

پسر خورده سالی رو به مادرش کرده، پرسید: مادر جان، چرا هر وقت که مرا به دکان سلمانی میرید، سرم را تراش کرده، مرا کل میسازد؟

مادر: به خاطری که موهایت زیاد بر آیند.

پسرش با قیافه حق به جانبی پرسید: پس چرا پدرم که سرش کل است، تا حال موهایش زیاد نشده؟

داکتر و مریض:

مریض: داکتر صاحب، به من یک دواي درست بدهید، زیرا حافظه ام خراب شده و هر چیز را فراموش میکنم.

داکتر: اول لطف کرده، فیس مرا بدهید، بعداً گپ میزنیم.

مریض: چرا پیش از پیش فیس خود را میخواهید؟

داکتر: به خاطریکه سر حافظه شما اعتبار نیست.

معلم و شاګرد:

معلم: درباره جنگهای مشهور چه میدانید؟

شاګرد: معلم صاحب، مادرم گفته که موضوعات داخل خانه را به بیرون قصه نکنی!

اقسام کلام

تهیه کننده: نجیبه امیری متعلم صنف یازدهم.

بهبترین کلمه اسلام است.

بدترین کلمه مرگ است.

ثابت ترین کلمه الله (ج) است.

متحول ترین کلمه دنیا است.

زیبا ترین کلمه عشق است.

پر عاطفه ترین کلمه مادر است.

پرهیجان ترین کلمه امتحان است.

روشن ترین کلمه علم است.

معصوم ترین کلمه طفل است.

پر انرژی ترین کلمه جوان است.

مقدس ترین کلمه ایمان است.

با ارزش ترین کلمه صداقت است.

ماشوم

د جنت له باغه گل راښي دنيا ته
نوم ددغه ښکلي گل دلته ماشوم شي
که يې ښه پالننه وشي په دنيا کې
دا جهان به د جنت غونډې معلوم شي

(ج-۱)

گوشه‌های دراز شده

ش. ی. دیباچ

شام طبق معمول - قبل از آمدن پدرش به خانه آمد. خواهرش مرال - که دختر بسیار درسخوان و اول نمره عمومی بود - از او پرسید:

ارسلان جان، پارچه ات را نشان بده، چندم نمره شده ای؟

ارسلان نمیخواست پارچه را نشان دهد؛ اما خواهرش که خیلی بزرگتر از او بود، پارچه را از بکس او کشید و همینکه چشمش به نمرات ارسلان افتاد، شروع کرد به استهزا و ملامت او:

- عجب، چه پارچه فوق العاده‌یی! چه نمرات عالی! آفرین! باز هم به نصیحت من و مادرم گوش نکن و تا شام به جای درس خواندن، فوتبال

ارسلان میدانست که پدرش به این آسانیا او را نخواهد بخشید، لذا حیران ماند که چه کند و چه جواب بدهد؟

شب، پس از صرف غذا، پدرش از ارسلان و مرال خواست تا نتایج امتحانات خود را بیاورند. مرال با خوشحالی پارچه نمراتش را به دست پدرش داد. پدر مهربان با دیدن این نتایج عالی بینهایت خوش شد و گفت: - دختر عزیزم، من میدانستم که تو و ارسلان هم ذکی و هم کوشا هستید. آفرین! تو سزاوار هر نوع پاداش هستی. من فردا تو و ارسلان را به بازار میبرم و هر چیزی را که دوست داشته باشید، برای تان میخرم. من به وجود هر دوی شما افتخار میکنم.

بعد به ارسلان نگاه کرد و گفت:

- ارسلان جان، تو هم حتماً اول نمره شده ای و نمرات اعلی گرفته ای! تو در میان ما از همه تیزهوش‌تر و ذکی‌تر هستی. نتایج خود را بیاور، تا ببینم! ارسلان یخ کرد و به لرزه افتاد. او چطور میتواند، خوشحالی پدرش را به غم تبدیل کند یا غرور او را بشکند؟ چشمهای مرال با برق عجیبی میدرخشید و علامت استهزا در چشمان او خوانده میشد. ارسلان، بیشتر از پیش نا راحت و سراسیمه شد. بار دیگر صدای پدرش در گوشهای او زنگ زد:

- پسر، چه شد؟ پارچه نگرفته ای؟ ارسلان ناگهان به خود آمد و بی اختیار دروغ گفت:

- نی، پدر جان! نگران ما امروز پارچه های ما را نیاورد.

- خوب درس خوانده بودی؟ سوالات امتحانها را خوب جواب داده، بودی؟

- بلی، پدر جان! من خوب درس خوانده بودم و خوب امتحان دادم. نتیجه ام حتماً عالیست.

- آفرین، پسر! فردا به بازار میرویم. تو فردا پارچه ات را بیاور، پس فردا به بازار برای خرید میرویم. برو، وقتتر بخواب تا فردا وقتتر بیدار شوی.

عاقبت بسیار بدی دارد. اگر کسی دروغ بگوید، گوشهایش به اندازه دروغ او بزرگتر و درازتر شده میروند تا بالاخره آنقدر دراز و کلان میشود که همه آدمها متوجه میشوند و او را به همدیگر نشان داده، میگویند:

ارسلان، به اتاق داخل شد و از بس ناراحت بود، چراغ را روشن نکرد و به بستر رفت؛ اما خوابش نبرد. هنوز چند لحظه نگذشته بود که مرال داخل اتاق شد و بی آنکه چراغ را روشن کند و حالت پشیمانی و ناراحتی ارسلان را ببیند، از همان دم در شروع کرد به ملامت کردن:

- ارسلان، بازیگوشی، درس نخواندن، نصیحت گوش نکردن کم بود که دروغ هم گفتی؟ چطور پدر مهربان خود را فریب دادی؟ امروز با یک دروغ خلاص شدی؛ اما فردا چه خواهی کرد؟ اگر نگران تان امضای پدر جانم را در پارچه ات بخواهد، باز هم یک دروغ دیگر خواهی گفت؟ فرداشب که پدر جان بازهم پارچه ات را بخواهد، بازهم یک دروغ نو خواهی ساخت؟ یادت باشد که شنیده ام دروغ

اینه، یک دروغگوی بزرگ! با او صحبت و دوستی نکنید که دروغگو دشمن خداست. اگر فردا گوشهای تو هم دراز شوند و همه دوستان تو را به یکدیگر نشان داده، مسخره ات کنند و با تو بازی و صحبت نکنند، چه خواهی کرد؟

مرال، این سخنها را گفت و بی توجه به حال هراسان ارسلان، دروازه را بسته، رفت. ارسلان، چنان ترسیده بود که سر تا پایش به لرزه افتاد. راستی هم اگر فردا گوشهایش دراز شوند و همصنفیها و دوستانش او را مسخره کنند و از او دوری نمایند، چه خواهد کرد؟ این ترس او را چنان تحت تأثیر قرار داد که ناگهان دردی را در گوشهای خود حس کرد. مثل این بود که کسی گوشهایش را گرفته و کش

میکند. بی اختیار با دستهای خود گوشهای خود را لمس کرد. آه! گوشهایش مانند گذشته نبودند؛ گوشهایش آنقدر دراز و کلان شده بودند که در دستهایش جای نمیشدند! ارسلان به گریه افتاد. با یک خیز به کنار دروازه رفت؛ چراغ را روشن کرد و در مقابل آینه ایستاد. در آینه چه چیزی را میدید؟ این خودش بود یا کدام کس دیگر؟ اگر خودش بود، این گوشهای دراز و کلان مانند گوشهای خرگوش، از کی بود؟

ارسلان، گوشهای خود را با دستانش پوشاند؛ اما گوشها آنقدر بزرگ و دراز بودند که از دستهایش بیرون ماندند. حیران و ناچار به فکر چاره افتاد. فکر کرد که چه کند تا گوشهایش را کسی نبیند؟ یگانه راه حلی که به خاطرش رسید، کلاه بود. فوراً کلاه پیک‌دارش را بر سر گذاشت و گوشهایش را در زیر کلاه فرو برد؛ اما گوشهایش آنقدر بزرگ بودند که در زیر کلاه جای نشدند. الماری را بار دیگر جستجو کرد و کلاه گوشک‌دار زمستانی را بیرون کشید. با این کلاه توانست گوشهایش را پنهان کند؛ اما برجسته - گی گوشهایش باز هم غیر عادی معلوم میشدند.

ارسلان ناگهان یکبار دیگر به لرزه افتاد.... حالا وسط سال و اوج گرما بود! او، چطور میتواند، اگر دوستانش به شوخی کلاه او را از سرش میکشیدند و گوشهای درازش را میدیدند، چه میشد؟ آیا همه او را به یکدیگر نشان نمیدادند و مسخره اش کرده نمیگفتند؟

بازی کن! شب که پدر جانم به خانه بیایند، این پارچه فوق العاده را چطور نشان خواهی داد؟ پدر جانم حتماً به تو یک هدیه مناسب خواهند داد!

همسالان خود به میدانی ناهموار و پر از خاک نزدیک خانه شان برود و تا شام فوتبال بازی کند. در نتیجه، در امتحانات چهارونیم ماهه بنابر ذکاوت ذاتی اش نمرات کامیابی گرفت؛ اما نمرات و درجه اش بسیار پایین بود.

سحر خیز باشید!

سحرخیزی از صفات پسندیده و لازمه حفظ صحت بدن و سرعت پیشرفت کار است. اشخاص سحرخیز غذا را با اشتها میل میکنند و مخصوصاً اگر در محیط مصفا و خوش آب و هوا گردش کنند، برای انجام وظایف فوری و اجتماعی نشاط، فرح، ذوق و رغبتی بیشتر خواهند داشت. یکی از علل واجب شدن نماز صبح برای مسلمانان همین بوده است که از هوای آزاد و منظره فرح بخش صبح استفاده کرده، با دل فارغ و حواس جمع و نشاط و رغبت کامل روز را استقبال کنند و برای کارهای خویش نقشه عملی و اساسی طرح نمایند. پس خود را عادت دهید که همیشه لااقل دو ساعت قبل از نصف شب بخوابید و در تمام فصول سال پنج ساعت بعد از نصف شب بیدار شوید، زیرا داکتران میگویند یک ساعت خواب قبل از نصف شب به اندازه چهار ساعت خواب بعد از نیمه شب لذت و نتیجه دارد.

تهیه کننده: نجیبه امیری متعلم صنف یازدهم مکتب علامه قاری نیک محمد

نجیبه امیری متعلم صنف یازدهم: بهترین خاطره

من از امتحان چهار و نیم ماه صنف نهم مضمون فزیک است. من علاوه بر 12 ساعت در روز، 12 ساعت در شب نیز درس میخواندم، لذا روز امتحان بهترین ورق را به استاد دادم و در پهلوی نمره 40 آفرین نیز داشتم.

نرگس صنف هفتم: تلخترین خاطره ام اینست که

درس نخوانده بودم و در مضمون دری میخواستم نقل کنم. با تأسف که یک ممیز سختگیر نصیب ما شد و در مضمون دری ناکام ماندم و نقل کرده نتوانستم.

سمین صنف دوازدهم: خاطره تلخ از صنف دهم

است که مضمون کیمیا را درست نخوانده بودم و علاقه نداشتم به بسیار مشکل صنف دهم را خواندم و امتحان مشروطی از مضمون کیمیا دارم. با تأسف که روزی کاکایم در نزد همه فامیل از من پرسید که جدول مندلیف چیست و چند سوال دیگر. من جواب گفته نتوانستم و بسیار خجالت کشیدم و حرفهای تلخ پدر، مادر، کاکایم و دیگران را گوش کردم و بعد از همان لحظه دوباره کتاب کیمیای صنف دهم را پیدا کردم و در پهلوی مضامین روزمره کتاب کیمیا را از سر شروع به خواندن کردم.

تهیه کننده: نجیبه امیری متعلم صنف یازدهم مکتب علامه قاری نیک محمد

کرد و چنان درد شدیدی وجود او را فشرد که بی اختیار فریاد و فغانش بلند شد...

در همین اثنا، دستی با نوازش، صورت او را لمس کرد و صدای مهربان مادرش، در گوشهایش طنین انداخت: - ارسلان جان، از خواب بیدار شو؛ صبح شده؛ مکتبت نا وقت میشود! دست و روی خود را شسته، لباسهای را بپوش و بیا! چای صبح را آماده کرده ام؛ نان خورده، به مکتب برو! بخیز، جان مادر که غیرحاضر نشوی! ارسلان، با حیرت از خواب برخاست. با دستهایش گوشهای خود را لمس کرد. گوشهایش عادی و قشنگ در سر جای خود بودند. پس همه این واقعات را در خواب دیده بود؟ او، به راستی، هنوز پارچه نگرفته و به پدرجانش دروغ نگفته و گوشهایش دراز نشده بودند! خدا را شکر کرد که همه این واقعات، در خواب رخ داده بود؛ اما باز هم با خود عهد کرد:

- خدا جان، با آنکه تا حال دروغ نگفته ام، عهد میکنم که بعد ازین هم هرگز دروغ نگویم و کسی را فریب ندهم؛ درسهای خود را خوب بخوانم! خدا جان، امروز پارچه میگیرم. کمک کن که باز هم اول نمره شده باشم! ارسلان، با خوشحالی آماده رفتن به مکتب شد. خدا را شکر، هیچ دروغی وجود نداشت! آسمان آبی و آفتاب درخشان، به او مژده یک روز خوش را میداد.

نمیشوم؛ دیگر هیچوقت هیچ کار خراب نمیکنم! خدا جان، مرا ببخش و گوشهایم را دوباره مثل اولش کن!

ارسلان، با دعا خواندن و توبه کردنها به خواب رفت. صبح، وقتی از خواب برخاست و به مقابل آئینه ایستاد، نزدیک بود که قلبش از حرکت بازماند. گوشهای او همانطور بزرگ و دراز مانده بودند

و هیچ چیزی تغییر نکرده بود! تحمل دیدن این گوشهای دراز دیگر ممکن نبود. او نمیتوانست با این گوشها از

خانه به بیرون برود یا خود را به دیگران و حتی به مادر مهربانش نشان بدهد. او، حتی برای خودش هم دیگر قابل تحمل و دیدن نبود. این گوشهای دراز چنان بدنام و غیرعادی بودند که هرکسی را به وحشت میانداخت. دیگر هیچ چاره‌یی جز بریدن آن وجود نداشت!

ارسلان، روک الماری را کشید و از میان آن چاقوی کوچک و تیز خود را برداشت. او، با این چاقوگک بسیار تیز، همیشه قلمهای نی خود را برای خوشنویسی میتراشید؛ اما حالا این چاقوگک برای بریدن گوشهای دراز، بهترین وسیله بود!

ارسلان، جلو آئینه ایستاد و گوش چپ خود را با دست چپ خود گرفت و چاقو را با دست راست خود محکم گرفته، با یک حرکت، گوش چپ خود را برید. خون از جای بریده شده فوراً

- بچه ها، بیایید، گوشهای ارسلان را تماشا کنید! چه گوشهای درازی! معلوم میشود که ارسلان دروغ گفته است. او دروغگوست! از او دوری کنید، زیرا دروغگو، دشمن خداست!

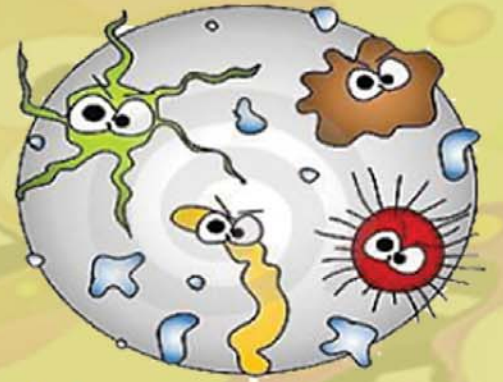
تصور این صحنه، خون را در رگهای ارسلان خشک کرد؛ اما اشکهایش به شدت جاری شدند. ارسلان از دروغ

خود چنان پشیمان شده بود که اشکها هم نمیتوانست درد و سوزش این پشیمانی را آرام کند. او در حال گریه، سخنان مادرش را به یاد آورد:

خداوند متعال، بسیار مهربان و بخشاینده است. اگر کسی ناخواسته گناهی کند و بعد پشیمان شده، از دل توبه کند، خدای مهربان گنااهش را میبخشد. به ویژه، اگر کودکان و اطفال از کارهای بد خود پشیمان شده، توبه و دعا کنند، توبه و دعای شان فوراً به درگاه خداوند قبول میشود.

ارسلان، همه آیاتی را که از مادرش و از ملای مسجدشان یاد گرفته بود، بار- بار خواند و از زیر دل دعا کرد:

- خدا جان، خدا جان مهربان! من توبه کردم؛ دیگر هرگز دروغ نمیگویم؛ دیگر هرگز کسی را فریب نمیدهم؛ دیگر هیچوقت از درسهای خود غافل

مکروب داسې بلا ده چې، خدای مو ځنې وساته.

مکروب غټه بلا نه ده، دا داسې کوچنۍ بلا ده چې،

هېڅ څوک یې په سترگو نه شي لیدلی. مکروب په هر ناولي ځای کې ځان پټوي، په خیرنو پیالو کې یې ښه مېله جوړه وي. یو وخت یوه مکروب خپلو دوستانو ته لارې وهلې، ده به ویل:

نامتو مکروب یم، زه هر ځای ته ځان رسولای شم، د اوږي په گرمۍ کې خو داسې ځان نه شته چې، له ما څخه دې خلاص وي، په مېوو کې مې مېله وي، په سابو کې زما شپه وي.

یوه بل زاړه مکروب ورته وویل: سمه ده- سمه ده، ته هر ځای ته ځان رسولای شې، خو هغه مخامخ کور وینې، هلته نه شي تلای! د دې کور ټولې کړکۍ جالۍ لري، ځکه خو ته د

مچ په خټ کې نه شي سپرېدلی او هلته نه شي تلای.

- زاړه مکروب دا خبره وکړه، بیا یې خپلې خیرنې پښې وگړولې او زیاته یې کړه:

د دغه کور اوسېدونکي خپل ټول سابه او مېوې مینځي، له ډوډۍ نه وړاندې لاسونه مینځي، ځکه خو تاته هلته تلل گران کار دی.

ځوان مکروب له ځان سره وویل چې:

زه به هر وروڼو دغه کور ته ځان رسوم.

بله ورځ د هغه کور مخ ته کېناست. ده ولیدل چې، رښتیا هم ددغه کور هر ځای ډېر پاک دی. ده دا هم ولیدل چې، د کور ټولې کوتې له لمره ډکې دي.

د مکروب له لمره بد راځي. دا ځکه چې لمر مکروب وژني، خو سره له دې هم مکروب له ځانه سره وویل چې: زه باید هر وروڼو دغه کور ته ورشم.

دی د کور مخ ته کېناست. څو ساته وروسته یوه نجلی له کوره راووتله، مکروب ورمونده کړه، د نجلی په لاس

کېناست، نجلی خو دی نه شي لیدلی، ځکه دی ډېر وړوکی دی.

مکروب غوښتل چې، ژر د

نجلی خولې ته

ځان ورسوي، خو پوهېږئ چې، نجلی څه کار وکړي؟

هغې په خپلو گوتو له خولې څخه ژاولې راوايستلې او بیایې په خوله کې واچولې. او پوهېږئ چې، مکروب څه وکړل؟

ده ټوپ کړ او په ژاولو پورې یې ځان وموښلاوه او د دې وړې نجلی خولې ته یې ځان ورساوه.

-که د نجلی مور هغه خیرنې ژاولې، د نجلی له خولې نه وای ایستلې، هر وروڼو به نا جوړه شوې وای.

اوس پوه شوی چې، مکروب وړوکی دی، خو ستر انسان له پښو غور ځولای شي.

(له څرکۍ سره کیسې) له کتاب نه

هر څه که مې وژني خیال او فکر را ته مه وژنه په دې کې مې وطن ته لوی تاوان لیدلی دی

استاد گل پاچا الفت

د هرې چارې بنسټ پوهنه ده، هغه ملت چې پوهه نه لري، په هېڅ نه پوهېږي او په ژوندیو ملتونو کې نه حسابېږي.

د غازي امان الله خان وينا

گورۍ چې، خپل قلمونه په ځمکه کېنږدۍ او خپل قلمونه بې ځايه استعمال نه کړي.

د الحاج محمد الله خان افغان وينا

قازهای کودک ربا

مادر کلانهای افسانه گو نقل میکنند که دختر کوچک مهربانی به نام فرشته در یک ده سرسبز با مادر، پدر و برادرک دوست داشتنی و کوچک خود زنده گی میکرد. فرشته مهربان برادر کوچک خود را با خود گرفته، به باغ خانه شان میرفت؛ به پرند ها دانه و به درختها و گلها آب میداد؛ با پروانه ها میدوید؛ اما همواره مراقب برادر کوچکش بود تا نیفتد؛ افکار نشود؛ زیر آفتاب داغ نماند؛ تشنه یا گرسنه نشود. مادر فرشته - که دلش جمع بود- به کارهای خانه و خیاطی و بافنده گی مشغول میشد و پدر فرشته با دل جمع به مزرعه میرفت تا کار کند.

یک روز مادر فرشته به خاطر کاری بیرون رفت؛ اما قبل از رفتن به فرشته گفت: - تو دختر مهربان و با هوشی هستی. میدانم که از برادرت خوب مراقبت میکنی؛ اما باز هم اگر وعده میدهی که تا آمدنم کاملاً متوجه برادرت میباشی، من بیرون میروم و تا شام پس میآیم. فرشته گفت: مادر جان، من وعده میدهم که تا آمدن شما کاملاً متوجه برادرک خود میباشم. شما نگران نباشید. مادر فرشته روی او و پسر کوچک خود را بوسیده، از منزل خارج شد و فرشته مانند هر روز برادرک خود را به باغ برد و در جای مناسبی نشاند و خودش به چیدن علفهای هرزه از باغچه و آب و دانه دادن به پرند ها مشغول شد. ساعتی گذشت و فرشته از بس که اینسو و آنسو دویده بود، خسته شد و به خواب رفت. وقتی بیدار شد، دید که برادرکش نیست. هر طرف را جستجو کرد؛ اما او را نیافت. طوطی گک قشنگی که هر روز از دست فرشته آب و دانه میخورد، به او گفت که قازهای کودک ربا برادر او را به سوی شمال برده اند.

فرشته دوان- دوان به طرف شمال حرکت کرد. در راه با داش نان پزی روبرو شد و از داش سمت پرواز قازها را پرسید. داش گفت: - بلی، من دیدم که قازها به سوی شمال پرواز کردند و پسرک کوچکی را با خود بردند. دخترک مهربان! نانهای من پخته شده و نزدیک است که بسوزد. لطفاً نانهها را بیرون و آتشم را خاموش کن، تا دمی راحت شوم. فرشته گفت: بسیار ببخش که کمکی کرده نمیتوانم؛ زیرا عجله دارم. میترسم به قازها نرسم و برادرک خود را نیابم. فرشته این را گفت و

به راه افتاد. هنوز چند قدم دور نشده بود که داش آه سوزناکی کشید. فرشته که بسیار مهربان بود، طاقت نیاورده، برگشت؛ نانهها را از داش بیرون کشید و آتش را خاموش کرده، دوان- دوان راه شمال را در پیش گرفت. در نیمه راه به درخت سیبی برخورد که از بس حاصلش فراوان بود، شاخه هایش آویزان و کمرش خم شده بود. فرشته از درخت سیب، سراغ قازها و برادرش را پرسید. درخت سیب راه شمال را به او نشان داده، گفت: - دخترک مهربان، لطفاً شاخه هایم را تکان بده تا بارم سبک و کمرم راست شود. از بس سیب هایم زیاد است، کمرم درد میکند و نفس کشیده نمیتوانم. فرشته گفت: لطفاً مرا ببخش. من عجله دارم. میترسم دیر شود و برادرم را نیابم. فرشته این را گفت و به راه افتاد. هنوز چند قدمی نرفته بود که سیب آه دردناکی کشید و نالید. فرشته طاقت نیاورد و برگشته، شاخه های درخت سیب را تکاند و وقتی خاطر جمع شد که درخت سبک شده و دیگر زیر بار سیب درد نمیکشد، دوان- دوان راه شمال را در پیش گرفت.

در پایان راه دریایی جاری بود؛ اما سنگی بزرگ در میان دریا افتاده، مانع عبور آب میشد. فرشته از دریا سراغ قازها و برادرش را پرسید. دریا محل نزدیک خود در شمال را نشان داد و گفت:

- دخترک مهربان، لطفاً سنگ را از سر راه من بردار. از بسکه موجهایم به سنگ خورده است، افکار شده ام و توانایی حرکت ندارم.

فرشته گفت: لطفاً مرا ببخش. من عجله دارم. میترسم دیر شود و برادرم را نیابم. فرشته این را گفت و به راه افتاد. هنوز چند قدمی نرفته بود که موج بزرگی به سنگ خورد و آه دردناکش بلند شد. فرشته طاقت نیاورد و از راه برگشته، با زحمت فراوان سنگ بزرگ را از سر راه آب دریا دور کرد و دوان- دوان راه شمال را در پیش گرفت.

فرشته چند دقیقه بعد به لانه قازها رسید و دید که برادرکش سالم و آرام در لانه قازها خوابیده است. برادرکش را در بغل گرفته، با عجله به سوی خانه روان شد. همینکه نزدیک دریا رسید، دید که خیل قازها به سوی او حرکت میکنند. فرشته ترسید و اینسو و آنسو را جستجو کرد تا جای امنی بیابد. درین وقت دریا او را صدا کرد و گفت:

- هله، زود باش، بیا. من با موجهایم چتری میسازم و تو را پنهان میکنم. فرشته در زیر چتر موجهها پنهان شد و

قاز ها او را نیافته، به سوی دیگری پرواز کردند. فرشته از دریا تشکر کرده، باز هم با عجله به سوی خانه به راه افتاد. همینکه نزدیک درخت سیب رسید، ناگهان خیل قازها نمایان شدند. فرشته ترسید و جای امنی را

جستجو کرد تا پنهان شود. درخت سیب او را صدا کرده، گفت: - دخترک مهربان، زود بیا تا با شاخه هایم تو را پنهان کنم.

فرشته در زیر درخت ایستاد و درخت سیب شاخه هایش را به سوی زمین آویزان کرده، او را از چشم قازها پنهان کرد. همینکه قازها او را نیافته، به سوی دیگری پرواز کردند، فرشته از درخت سیب تشکر کرده، دوان- دوان به سوی خانه

روان شد. کمی مانده به داش نان پزی، بار دیگر قازها از دور نمایان شدند. فرشته

حیران بود که در کجا پنهان شود؟ درین هنگام داش نان پزی او را صدا کرده، گفت: - دخترک مهربان، تو با من و دیگران کمک کردی. حالا نوبت من و دیگران است که به تو کمک کنیم. زود باش، بیا تا تو را در سینه خود پنهان کنم.

فرشته در میان داش پنهان شد و قازها او را گم کرده، به سوی دیگری پرواز کردند. فرشته از داش تشکر کرده، راه خانه را در پیش گرفت و قبل از اینکه مادر و پدرش به خانه بر گردند، صحت و سلامت به خانه رسید.

وقتی مادر و پدرش به خانه آمدند، دیدند که پسرک خوردشان در کمال آسایش به خواب رفته و فرشته گک مهربان، دلسوزانه مراقب اوست. آنان روی فرشته را بوسیده، از مواظبت و غمخواری اش تشکر کردند.

فرشته اندیشید: چقدر خوب است که انسان به دیگران کمک کرده، باعث خوشنودی خود و دیگران شود. اگر من با داش، درخت سیب و دریا کمک نمیکردم و آنها به من کمک نمیکردند، چگونه میتوانستم برادرک عزیز خود را از دست قازها نجات دهم و پدر و مادر عزیز خود را خوش سازم؟

برگرفته شده از یک قصه فولکلوریک،

باز نویسی و پردازش: ش.ی. دیباج

له خواړه ټيکلي جوړ ملک

کلونښه پخوا یوه لویشتکی. بوډی او یو لویشتکی بوډا اوسسېدل. دوی د

ځنگله تر څنگه په یوه وړه کوډله کې اوسېدل. دواړه ښه خوشحاله وو - خو کله نا کله چې به یوازې شول، نو ویل به یې چې، کاش! یو بچی مو وای.

د ډوډۍ پخول د بوډۍ خوښ وو. یوه ورځ چې بوډۍ لگیا وه او خواړه ټيکلي یې پخول، نو د وړو یوه وړه پېره پاتې شوه. بوډۍ پېره پورته

کړه او له ځانه سره یې وویل: زه به د دې پېرې له ټيکلي نه یو وړو کی هلك جوړ کړم.

بوډۍ له ټيکلي نه جوړ هلكی په خوږو سینگار که او له خوږو یې ورله سره اننگې هم جوړ کړل او چې د وړو د ټيکلي نه هلك جوړ شو، نو بوډۍ ټيکلی په تناره پورې که.

چې کله له خواړه ټيکلی نه جوړ هلك پوخ شو، نو ټيکلی یې له

تناره راویسته. له ټيکلی نه جوړ هلك، چې له تناره راووت نو منډه یې کړه، د تناره له غاړې وتښتېده. د

کاله غالي ته لاړ. بوډۍ په هلك پسې منډې کړې او ورته یې چیغې کړې: ودریږه!... ودریږه! ای له خواړه ټيکلي جوړ هلكه!

له خواړه ټيکلي جوړ هلك په منډه منډه کې په خندا شو او ویې ویل: زغله... زغله دومره تېز

خومره تیز چې تلې شې، ته خو ما نه شې نیولی، ځکه چې زه له خواړه ټيکلي جوړ سړی یم. له خواړه ټيکلي جوړ هلك د کاله په بڼې کې منډې کړې او هلته ورغی، چېرته چې بوډا کار کاوه... بوډا کا له خواړه ټيکلي نه جوړ هلك ته چیغې کړې: ودریږه! ودریږه! خو له خواړه ټيکلي جوړ هلك خندا او منډې یې وهلې. هغه د ځنگل له ونو بوټو تېر شو او هغو پټیو ته ورغی، چېرته چې غوا څرېدل.

غوا په با... با کې ور نارې کړې: ودریږه! ودریږه! خو غوا چرته هلك نیولی شو. له خواړه

ټيکلي جوړ هلك ور غږ کړل: له بوډۍ نه وتښتیدم، له بوډا نه وتښتیدم او ستا نه هم تښتیدلی شم... تښتیدلی

شم درنه. هلك په پټیو کې تر هغې وزغلید، چې په تبیله کې ترلې آس ته ورسید. آس وششید او ویې ویل: ودریږه! له خواړه ټيکلي جوړه هلكه ودریږه! خو هلك منډې وهلې او آس نه شو نیولی.

هلك زغلیده، خندا یې او ویل یې: منډې وهه او چې خومره تیز زغلیدلی شې، نو زغله. آس ته یې وویل: زه له خواړه ټيکلي جوړ سړی یم، ته ما نه شې نیولی، زه خو له بوډۍ وتښتیدم، له بوډا وتښتیدم، له غوا وتښتیدم او له تا نه هم تښتیدلی شم. له خواړه ټيکلي جوړ هلك د سړک په غاړه تر ناستې پشې ورسېد. ودریږه! ای له

خواړه ټيکلي جوړ وړو کیه، ودریږه! پیشو په میاو میاو کې هلك ته وویل، خو هلك یې نه شو نیولی. له خواړه ټيکلي جوړ هلك پیشو ته وخندا او پسه منډو، منډو کې یې وویل: زغله... ښه زغله او بیا یې پیشو ته وویل: پیشو! ته مسې نه شې نیولی، ځکه چې

زه له خواړه ټيکلي جوړ سړی یم. زه له بوډۍ نه وتښتیدم، بوډا نه وتښتیدم، غوا نه وتښتیدم، آس نه وتښتیدم او تا نه هم تښتیدلی شم، تښتیدلی شم درنه!

له خواړه ټيکلي جوړ هلك تر هغې وزغلید چې، یو سیند ته ورسید. د سیند په غاړه هلك حیران ودرېد او نه پوهیده چې، څه وکړي. ځکه چې... که په اوبو ورگډ شي، نو خيشت به شي او که خيشت شو نو ټوټې ټوټې به شي. هلكوتي لاپریکړه کوله

چې، په دې کې، د بوټو له منځه مکرې (ټگه) گیدړه رابښکاره شوه. مکرې گیدړې ورته وویل: ولې حیران یې خو لکی. ته مې راتوپ که او زه به

دې له خوړه پورې باسم. بیا به د بوډۍ نه هم خلاص شې، د بوډا نه هم، د غوا او آس نه هم او له پیشو نه هم. نو له خواړه ټيکلي جوړ هلك د گیدړې لکی ته ور تپ کړه او گیدړه په اوبو ورگډه شوه. چې، گیدړې لامبو شروع کړه نو هلكوتي ته یې وویل: له لکی نه مې ملا ته شه چې، لوند نه شې او له خواړه ټيکلي جوړ هلك د گیدړې ملا ته وخوت. او چې دواړه د خوړ منځ ته شول نو گیدړې ورته وویل: دلته اوبه ډېرې دي، سر ته مې راوخیږه چې لوند نه شې. او له خواړه ټيکلي جوړ هلك د گیدړې سر ته وخوت. او چې ښه وړاندې ولاړل، نو گیدړې ورته وویل: دې

اوبډې پوزې ته مې شه چې، د اوبو په سر دې یوسم او له خواړه ټيکلي جوړ هلك د گیدړې پوزې ته وخوت.

او چې گیدړې ته یې وکتل، نو په زړه کې یې وویل: کاش! چې د بوډۍ له کوره نه تښتیدلی. له دې سره، گیدړې له خواړه ټيکلي جوړ هلك پورته هوا ته وغورزاوه او له هوا نه یې نیغ خولې ته پرېوت.

د دې کیسې مطلب دا دی چې، هېڅ کله به په ټگانو باور نه کوئ!

د افغان بچیه

زما زړگيه د افغان بچيه!
 زما بچيه، پرما گران بچيه!
 کتاب، پښل، کاغذ واخله
 د رڼا لوري ته قلم واخله
 ورځه ښوونځي ته، د سبق لپاره
 هغه د حق کورگي ته حق لپاره
 ناوخته نه کړي با فرمان بچيه
 زما بچيه! پرما گران بچيه
 درسونه خپل دي په ښه شان ووايه
 په کلک عزم، هر په ايمان ووايه
 چې، يوه نمره له چانه کم را نشي
 په مخه ځه، گوره چې، تم را نه شي
 اول نمره شه جاويدان بچيه
 زما بچيه! پرما گران بچيه
 خپلو ښوونکو احترام ښه کوه
 په زده کوونکو دي، ډېر پام ښه کوه
 هر زده کوونکی دي خپل ورور وگڼه
 هر يوه ښوونکی، خپل پلار مور وگڼه
 ماته، ته خوږ له ټول جهان بچيه
 زما بچيه! پرما گران بچيه!

فرید الله نوری نورستاني

عزیز آسوده

آدم برفی آب شدا

خوش خوش بارید برف امسال
 بچه ها خوش و خوشحال
 هر جا برفبازی کردند
 هر سو یخمالک خوردند
 برفهـاره انـداختیم
 آدم برفی ساختیم
 ده بینیش زردک ماندیم
 ده چشمایش زغال شانـدیم
 شال انداختیم بر سرش
 پت شوه دور و برش
 چشم آسمان شد باز
 ابرا آمد به پرواز
 پسان که آفتاب شد،
 آدم برفی آب شـد!

څنگه واکسینونه موږ له ناروغیو څخه ژغوري؟

په تیرو وختونو کې، د نړۍ زیات شمېر ماشومانو د ډیرو عادي ناروغیو له امله خپل ژوند له لاسه ورکاوه او یا هم ناقص کېدل، خو له نیکه مرغه نن ورځ د ځینو درملو دشتون له

کبله ځینې ناروغۍ لکه: کولرا، وبا، توره ټوخله، فلج او داسې نورې ناروغۍ نه شي کولای، تاسو ته گواښ رامنځته کړي. یو له دغو درملو څخه (واکسین) دی. په اصل کې واکسین داسې یو وقایوي درمل دي چې، تاسو له ناروغیو څخه ژغوري. خو موږ ته پوښتنه را ولاړېږي چې، واکسین څه ډول درمل دي چې، موږ له ناروغیو نه ژغوري؟ غوره ده پوه شو چې واکسین په رښتني توگه درمل نه بلکې واکسین د هماغه مرض له مړو او ضعیفو میکروبونو څخه جوړ شوی دی. خو څنگه یو میکروب کولای شي له یوې ناروغۍ څخه مخنیوی وکړي؟

د انسان بدن د یوه پیاوړي دفاعي سیستم درلودونکی دی. کله چې یو میکروب بدن ته د ننه شي، د بدن دفاعي سیستم په ټول ځواک سره د هغه میکروب د له منځه وړلو لپاره د میکروب ضد مواد یا انتې بیوتیک د هغې ناروغۍ په وړاندې تولیدوي چې، په دې ډول هغه میکروبونه چې بدن ته داخل شوي دي له منځه وړي.

خو ځني وختونه زیات شمیر میکروبونه په یو وار سره ستاسو بدن ته نه داخل کېږي او مخکې له دې چې، د تاسو د بدن دفاعي سیستم د هغه په وړاندې انتې بیوتیک جوړ کړي تاسو ناروغه کېږئ. خو څنگه کولای شو مخکې له دې چې، ناروغه شو، باید د هغې ناروغۍ څخه مخنیوی وکړو. هغه میکروب ضد مواد چې بدن یې له ځانه تولیدوي، د مرضونو د مخنیوی غوره لار ده خو څنگه کولای شو، مخکې له دې چې میکروب بدن ته داخل شي، د هغه مخنیوی وکړو؟

هو، ددې پوښتنې ځواب واکسین دی. په رښتیا سره واکسین د هماغه مرض له ضعیفو او مړه شوو میکروبونو نه جوړ شوی دی، کله چې بدن ته داخل کېږي، د بدن دفاعي سیستم د هغه په وړاندې د هغه ضد زیات شمېر مواد تولیدوي، واکسین له ضعیفو میکروبونو څخه جوړ شوی دی نه شي کولای ستاسو بدن ته کوم زیان واړوي په همدې سبب بدن د هغه په وړاندې گڼ شمیر د میکروب ضد مواد تیاروي چې، د زیاتې مودې لپاره په بدن کې پاتې کېږي او تاسو د ناروغی په وړاندې په امن کې ساتي. هر کال د روغتيايي چارو کارو کوونکي ستاسو د کورنو دروازو ته درېږي چې، تاسې واکسین کړي. تاسو باید له هغوی سره همکاري وکړئ او د څو څاڅکو په خوړلو سره، خپل ځان د ناروغیو په وړاندې وقایه کړئ.

روپاه و زاغ

زاغکی قالب پنیری دید
به دهان برگرفت و زود پرید
بر درختی نشست در راهی
که از آن میگذشت روباهی
روبه پرفریب و حیلست ساز
رفت زیر درخت، کرد آواز
گفت: به - به، چه قدر زیبایی
چه سری، چه دمی، عجب پایی!
پر و بالت سیاه رنگ و قشنگ
نیست بالاتر از سیاهی رنگ
گر خوش آواز بودی و خوش خوان
بهتر از تو نبود در مرغان
زاغ میخواست قاغ - قاغ کند
تا که آوازش آشکار کند
طعمه افتاد، چون دهان بگشود
روبهک جست و طعمه را بر بود

تذکره: نباید به تعریف دیگران فریب خورده، اصلیت خود را فراموش کنیم، بهتر است که خود اوصاف خوب و بد خود را بشناسیم.

منبع: اینترنت

پیشوگک ناز - نازی

پیشوگک ناز - نازی
کتی یک توپ کلان
وقتی بیایه پدر جان
میریم و میگیریم: سلام
به مه میده چند قلم
قلمایم رنگارنگ است
به تو میده یک موشک
ای موشک از رابر است
کتی موشک بازی کو
پیشوگک خور - خوری
گرچه او جان نداره
بیا همایم بکو بازی
بازی کنیم ده میدان
هردوی ما دوان - دوان
از او میگیریم انعام
کتابهای رقم - رقم
کتابهایم قشنگ است
که میدوه خوش - خوشک
اما پوستش از پر است
همرایش همبازی شو
هوش کو، موشه نخوری!
خوش نداره آزاره

ش. ی. دیباج

اول سلام، پسي کلام!

ورکړی، ترڅو چې، سنت او واجب مو دواړه ادا کړي وي.

۶- که پر ادیرې تیریدلئ او یا د دعا لپاره ادیرې ته تلئ، نو د مریو پر ادیرو هم سلام اچوئ، ځکه چې، د مریو پر ادیرو سلام اچول، سنت طریقه ده.

۷- هر چاته سلام اچوئ. که څوک ناست، روان او یا ولاړ وي، نو تل ورته سلام اچوئ.

۸- سلام اچول تاسې د بریالیتوب په لور بیایي. که غواړئ په خپل ژوند کې بریالي واوسئ، نو سلام اچول، خپل عادت وگرځوئ.

۹- د سلام اچول، سنت دی او د حضرت محمد (ص) له عمل او وېنا نه شمېرل کیږي. که غواړئ چې، په نننۍ عصر کې د نبی کریم (ص) یو سنت را ژوندی کړئ، نو تل کوښښ کوئ چې، سلام وچوئ.

۱۰- هر څوک چې مو لیدل، اول سلام پرې کوئ او بیا خبرې ورسره پیل کړئ. ځکه چې، د سلام مانا سلامتي ده. که تاسو خپلو دوستانو، ګاونډیو او د ټولنې خلکو ته سلام وچوئ او هغوی یې تاسې ته وچوئ، نو په حقیقت کې مو، یو بل ته د سلامتي دعا کړې ده. که هر ځل، هر وخت او هر ځای کې خلکو ته سلام وچوئ نو تل به روغ رمت او سئ.

۱۱- او یو ځل بیا دغه (متل) د ژوند عادت وگرځوئ چې، «(اول سلام، پسي کلام)»

۱- سلام د لوی څښتن تعالی (ج) نوم دی. که هر وخت سلام وچوئ، نو به له شکه چې، لوی الله (ج) سره تل په تماس کې یاستئ او د الله (ج) رضایت تر لاسه کوئ. دا چې هر وخت مو د لوی خدای (ج) نوم (سلام) په خوله وي، په حقیقت کې مو، الله (ج) په یاد وي او دا چې، الله (ج) ستاسو په هر وخت او هر ځای کې یاد وي، نو د لوی الله (ج) هم تل په یاد یاستئ، په سلام اچولو سره د الله پاک (ج) رحم او کرم تر لاسه کوئ.

۲- د سلام په اچولو سره ستاسې اړیکې د ټولنې له خلکو سره ټینګېږي. که تاسو هیڅوک نه پېژنئ، نو د سلام په اچولو سره به ستاسو او د هغوی تر منځ لومړنۍ خبرې پېل او بیا وروسته مو، په پېژندګلوي کې ټینګښت منځ ته راځي.

۳- مشرانو ته سلام اچوئ او احترام یې کوئ، ترڅو د هغوی له خوا، تاسې د شفقت وړ وگرځئ او تل په ښه نوم یاد شئ.

۴- په کشرانو پام کوئ او خیال یې ساتئ، ترڅو د هغوی د احترام او درناوي وړ وگرځئ. کشرانو ته د سلام اچولو ذهنیت ور وبخښئ، ترڅو تاسو او نورو مشرانو ته سلام وچوي او احترام مو وکړي.

۵- سلام اچول د نبی کریم (ص) سنت دی او ځواب یې واجب دی. که پر چا مو سلام وچوه، هغوی باید په ځواب کې تاسو ته وعلیکم السلام... ووايي او که تاسو ته چا سلام وچوه، نو تاسې هم ورته ځواب

چې ځوان باچا اعليحضرت غازي امان الله خان د دارالامان د عصري ښار د چورولو کار په ۱۳۰۴ کال پیل کړ، نو د خلکو د وړلو راوړلو او د تعمیراتي موادو د لېږدلوله پاره یې د اورګاډي

یوه وړه پټلۍ هېواد ته راوړه او د شاه دو شمشیره علیه الرحمه له زیارت نه د دارالامان ترمانۍ پورې یې وغځوله.

پردې پټلۍ فعال شوي اورګاډي یو بخاري انجن او څو واګونونه درلودل او هر ورځ به یې د شاه دو شمشیره له زیارت نه تر دارالامان پورې په دې ټاکلې لیکه خلک او مالونه وړل راوړل، ددې رېل کرښه اته یا نه کیلو متره اوږده وه چې د ۱۳۰۷ کال د اړدو او اغتشاش تر وخته فعاله وه او بیا له کاره ولوېده.

بیا ورو ورو ددې اورګاډي پټلۍ راټوله او ځینې پاتې شوي یې د دارالامان د مانۍ په شمالي اړخ کې راغونډ کړای شول چې اوس یې هم نخښې شته او یو دوه واګونه یې هم هلته په دارالامان کې د افغانستان د ملي موزیم لویډیز اړخ ته پراته دي او د موزیم په محوطه کې یې خلک نندارې ته ورځي.

رېل یا اورګاډی

څیړونکي: حبیب الله رفیع

اورګاډی په نړۍ کې ډېر پخوا جوړ شوی خو لومړی ځل په ۱۵۵۲ میلادي کال د ډبرې دسکرو په کانونو کې اساسي ګټه ترې اوچته شوه؛ ورو ورو یې وده وکړه او د وړلو او راوړلو د وسیلې په توګه یې د بخار د انجن په وسیله لیرې- لیرې مزلونه وکړل او د اوسپنې پټلۍ ورته وغځېدلې.

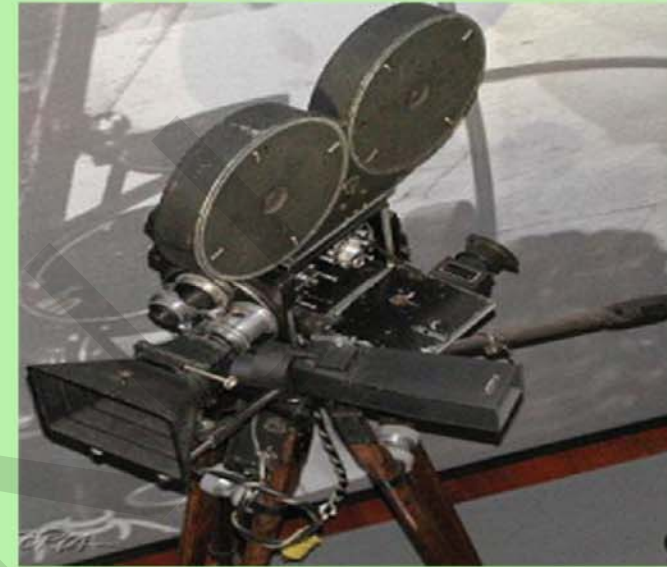
د نولسمې پېړۍ له پیل سره د اورګاډی د پراختیا دوره پیل شوه او د ۱۸۲۵ میلادي کال د سپټامبر په ۲۷ نیټه یو لوی بخاري انجن چې ۳۲ واګونونه پرې تړلي او شپږ سوه تنه سواره پکې وو په یوه اوږده سفر روان شو او بیا د لېږد رالېږد د یوه اساسي وسیله وګرځېد.

په افغانستان کې تر خپلواکۍ وړاندې واکمنو د اورګاډي پټلۍ غځولو او د اورګاډي راوړلو ته زړه نه ښه کاوه خو په ۱۹۱۹ کال د افغانستان د خپلواکۍ تر لاسه کېدلو وروسته

سینما چه وقت به میان آمد؟

داشتند، این بود که یک پیانو نواز وقایع پرده سینما را با موسیقی مناسبی همراهی کند. در اکتوبر سال ۱۹۲۷ ال. جونسون در فلم

خواننده جاز ظاهر شد که فلم صامتی بود. در میان پرده جاز نواخته میشد و این شروع فلم ناطق بود.

فلم تماماً ناطق در ۱۹۲۷ با فلم (انوار نیویارک) به وجود آمد. فلمهای رنگه، واید اسکرین و سینه راما، ابداعات جدید فنی هستند، ولی از دید هنری به سینما چیز بسیاری نیفزوده اند.

سینما زمانی به میان آمد که عکاسی کاملاً پیشرفته بود. در پایان قرن نوزدهم که سینما پدید آمد، امریکاییها، آلمانیها، انگلیسها و فرانسویها در رقابت با یکدیگر میکوشیدند تا اولین تولید کننده «سینما» باشند.

پیروزی نصیب دو برادر لومیر به نامهای لویی لومیر و اوگوس لومیر شد که اولین فلم را در یکی از هتلهای پاریس به تاریخ ۲۸ دسامبر

۱۸۹۰ به نمایش گذاشتند. اختراع برادران لومیر، به سرعت در سراسر جهان پخش شد. در آن زمان صرف تعداد کمی تشخیص میدادند که یک هنر جدید متولد شده است. فلمهای اولیه، صامت بودند، صحنه ها معمولاً با زیر نویس توضیح داده میشدند. در مدرن ترین سالنهای سینما، تنها انتظاری که

فصل بهار و گل

با دقت گوش فرا ده و توجه کن!

این سرود بهاری است؛ این آهنگ بلبلان است که در باغ مترنم است و چه زیباست این مناظر و این آهنگ روح افزا! بلبل از چه اینقدر شادان است؟ این آهنگ دلپذیر را برای کی ساز میکند؟ معشوق او کیست؟ با دقت گوش فرا ده و توجه کن! چه غافلی تو؟ غفلت تو مایه تعجب من است. مگو، ناشنوا هستی و چشم هم نداری! شور و غلغله و جوش و خروش را ببین، ببین که چهره های غمگین خندانست؛ دلهای شکسته شادان است؛ چشمهای گرینده باران است و چه شبنمی، چه فضای عاشقانه یی، چه هوای دل انگیزی!

ای غافل، تو که عاقلانه میاندیشی؛ تو که سالها خواب بودی، مگر محبت بهار ترا هم مثل من بیدار نکرد؟ بیندیش، بیشتر بیندیش،

از این طبیعت معصوم و زیبا مستفید شو! چه عطر و بویی! به اطراف خود نظر انداز، به هر سو با دقت توجه کن، رمز گلان را حس کن. نهالهای شادان را در نظر آر و به غنچه های گل بنگر، بنگر که در نگریستن عیب نیست. ببین که ترا از خود بیخود میکند، ترا به آن سوی دنیا میکشاند. رمز دنیا را برای تو میفهماند. به، به! عطر خوشبو دلم را شاد کرده و لطافت هوا بیخودم نموده است. اینک میاندیشیم که واقعاً یک ذات یکتا و خالق بی همتا است که همه دنیا را با زیباییهای جداگانه هست کرده است.

از خواب زمستانی برخیز، چست و چالاک شو، برو به سوی کار خویش که اینک فصل کار و زحمت کشی فرارسیده است. بیا، باهم یکجا دست به دست مثل خواهر و برادر، تاجک و پشتون بودن را کنار بگذاریم؛ به خلقت خود بیندیشیم؛ به دین واحد خود فکر کنیم؛ یکدست شویم و وطن خود را از همین لحظه آباد کنیم.

تهیه کننده: نجیبه امیری متعلم صنف یازدهم لیسه عالی علامه قاری نیک محمد

د معلولیت اصطلاح

د معلولیت پېښه د ځمکې په سر، د بشر د ژوندانه له پیلنه تر اوسه پورې، په مختلفو بڼو څرګنده شوې او د مختلفو لیدلورو په اساس، تر څېړنې لاندې نیول شویده. همدا راز، د بېلابېلو غبرګونونو په بنسټ په پام کې نیول شوې ده.

معلولیت ته کتنه په هر ځای کې یو شان نه وي، بلکې نظر په ټولنو او فرهنګونو په مختلفو ژبو توپیر کوي.

معلولیت په مختلفو ډولونو ډلبندي شوی دی، دغه ډلبندي نظر پر مهال، ځایي شرایطو، د علم او

ټکنالوژۍ، پرمختګ او د بشري حقونو د مفهومونو په مطرح کولو سره بنسټیزه بڼه نیولې ده.

تر ننه پورې چې، د معلولیت موډلونه پېژندل شوي دي، په دې ډول دي:

- ۱- ترحمي موډل
- ۲- طبي موډل
- ۳- ټولنیز موډل
- ۴- د بشري حقونو محوري موډل

د ترجمي موډل، معلولیت د ترحم او

مهربانۍ، خواخوږۍ، آه او افسوس له اړخه ویني. طبي موډل د معلولیت ستونزه، د طب له اړخه ویني چې، دا دواړه د معلولیت موډلونه فرد محوري دي چې، د ټولنیز او ټولیز مسوولیت رنګ یې بایللی

وو او په پراخه پېمانه له مسوولیت څخه ځان خلاصی پکې لیدل کیده.

هغو ډول ډول تعریفونو او موډلونو چې، د معلولیت په اړه تر اوسه بیان شوي، له خپل اړخه معلولیت څېړي او په خاصه توګه، ترحمي او طبي موډلونه چې، د معلولیت ټول مسایل شخصي بولي او په ورو ورو د ټولنیزو او د بشر محوري حقوقو موډلونه، چې وروستی موډلونه هم دي، لاره هواره کړې ده. د ټولنیز موډل د چلند لیدلوری، ټولنیز چاپیریال د معلولیت لامل ګڼي او د بشر محوري حقوقو موډل هغه کسان چې معلولیت لري، د ټولو هغو حقوقونو باید برخمن وي، لکه څنګه چې نور بنسټیان یې لري. ترحمي او د طبي موډلونه بر

عکس فکر کوي، ځکه معلولیت یوازې فردي ستونزه نه بلکې ټولنیزه ستونزه بولي. د بشر محوري حقوقو موډل تر اوسه پورې له پرمخ تللو موډلونو څخه پېژندل شوی دی.

د بشر محوري حقوقو موډل ډیر منصفانه، مسوولیت پېژندونکی او د معلولیت لرونکو کسانو د یو شان حق لرلو سره او په برابر شرایطو کې، نورو بنسټیانو په وړاندې، اسانتیا وې ورته په پام کې نیسي.

د معلولیت مفهوم، د معلولیت اصطلاح له بدلون سره سم تغیر و موند، په تېرو وختونو کې، په مختلفو کلمو کې، په انګلیسي ژبه او همدا راز، په دري ژبه کې، د هغو کسانو لپاره چې معلولیت لري، ځیني اصطلاحګانې کارولي دي.

په ټولنیزه توګه هغو کلمو ته په کتنې سره چې تر اوسه پورې په انګلیسي ژبه د معلولیت په برخه کې کارول کېږي، CRIPPLE, FLOPPY, RETARDED, HANDICAP, DISABLED, PHYSICALLY, OR MENTALLY CHALLENGED, PARALYSIS, او همدارنګه لس هغه کلمې چې ناوړه او منزوي کوونکي دي چې، له بده مرغه تر اوسه پورې زموږ په ټولنه کې کارول کېږي لکه: شل، روند، کون، ذهني وروسته پاتې، ذهني نقصان، معیوب، ناتوان، کم توان عاجز او داسې نور. د ټولنیزو او بشر محوري حقوقو موډل له مطرح کیدو سره د معلولینو لپاره په نړیواله کچه، لومړی انسان د بشر په حیث پېژندل

تر پاملرنې لاندې نیول کېږي او وروسته په خاص ډول د هغو محدودیتونه او توانمندی چې، له دې لاسته راوړنو څخه مو تر لاسه کړي، معلولیت لرونکي کسان باید د تغیر منونکو کسانو په څېر پېژندل شي، نه دا چې، هغوی معلول او ناتوان وګڼو.

هر څه نه مخکې معلولیت لرونکي کس لکه د نورو انسانانو په څیر، یو انسان دی. نو له دې وروسته دا خبره مطرح کېږي چې، نوموړی کس له کوم ډول ستونزو سره مخامخ دی. محدودیتونه او ستونزې د ټولنې له نا خبرۍ څخه سرچینه اخلي، ځکه ټولنه باید د خپلو وګړو په وړاندې د مسوولیت احساس وکړي او د چاپیریالیزې او رفتاري ستونزې له لارې ټولې کړي معلولیت منځته نه راځي.

په دې وروستیو وختو کې، ملګرو ملتونو په نړیواله کچه د معلولیت لرونکو کسانو د نړیواله ورځ له انګلیسي کلمې نه (International Day of Disabled Persons IDDP) (Day of persons with Disabilities) د ۲۰۰۷ زیږیز کال د دسمبر ۱۸ نیټې د ۱۲۷، ۶۲ پریکړه لیک په اساس نامه ته بدلون ورکړ. همداراز، د معلولیت لرونکو کسانو د بشري حقوقو د نوي سند په اساس (د معلولیت لرونکو کسانو کنوانسیون) د معلولیت اصطلاح او تعریف د بشري حقوقو په بڼه او له انساني کراماتو سره، د معلولیت لرونکو انسان محوري مطرح شوې ده.

نویسنده:
صادق محبی
ترجمه: ح.ا. عتیق

آفتاب صلح

ای آفتاب صلح

ای مونس شریف

ای خواهش زمین و زمان و زمانه ها

ما کودکان سرود تو خوانیم، صبح و شام
جنگ سر نهاده پیش قدمهای تو مدام

ای آفتاب صلح

ای تاجی زمان

برتر ز هر امید

نام تو در کلام خدا آمده تمام
جنگ سر نهاده پیش قدمهای تو مدام

ای آفتاب صلح

ای تحفه عزیز

درمان درد ما

«والصلح خیر» گفته محمد، به تو سلام
جنگ سر نهاده پیش قدمهای تو مدام

ای آفتاب صلح

ای مونس

شریف

ای خواهش زمین و زمان و زمانه ها
ی عشرت

معرفی یک اول نمره بسیار موفق به
قلم خودش:

من از صنف اول تا حال اول نمره صنف خود
میباشم. من راز موفقیتیم را در کوشش خودم و
تشویق خانواده ام دریافته‌ام. بیشتر به مضامین
ساینسی علاقه دارم. من کورسهای لسان
انگلیسی و کمپیوتر را به پایان رسانیده‌ام. در
رخصتیهای زمستانی میکوشم تا کورسهای
سایر مضامین را تعقیب نمایم.

در اوقات فراغت به مطالعه کتابهای ارزنده و
مجلات معلوماتی، مانند مجله تربیت میپردازم،
همچنان یکی از اعضای فرهنگی و ادبی لیسه
خود در بخش نطایق نیز میباشم. افزون بر
دروس مکتب، در بعضی کارهای خانه با
خانواده ام نیز همکاری هستم.

همیشه کوشش مینمایم تا از وقت خود استفاده
مؤثر و مثمر نمایم و هم میخواهم تا دیگر
برادران و خواهران ما هم از وقت خود استفاده
خوب نمایند؛ خوب درس بخوانند و مصدر
خدمت به فامیل و وطن خود شوند. من
میخواهم، در آینده مثل پدرجانم، داکتر شوم.
رابعه ستار بنت محمد امان، متعلم صنف
یازدهم 8 لیسه عالی الفتح.

پدر طبابت کی بود؟

بقراط در سال 460
پیش از میلاد در جزیره
کوس متولد شد. مردم
آن زمان یونان قدیم با
شگافتن کالبد مخالف
بودند و بیماریها را در
نتیجه ارواح خبیثه
میدانستند و با سحر و

جادو به چاره بیمار میپرداختند. بقراط به این اندیشه خرافی
پایان داد و دست به کالبد شگافی زد. او میگفت: هر فساد و
تباهی که در تن آدمی یافت میشود، از روی قانون است و
نیروهای نا پیدا و روانهای نا پاک را در آن راه نیست و همین
خود گام بزرگی به سوی آزمایشهای طبی بود. بقراط بیماریها
را به دو دسته تقسیم کرد: نخست بیماریهایی که از خوراک بد
یا ورزش نکردن به وجود می آمد و به دارو نیاز نبود و باید به
خوراک و تنظیم زنده گی بیمار توجه میشد و دسته دیگر
بیماریهایی بودند که از محیط به شکل ساری به وجود میآمد.

به گمان بسیار، بقراط طبابت را از پدرش آموخت و فلسفه را از
دموکرات که فیلسوف نام آور آن زمان بود. او زمانی به سفر
پرداخت و وقتی که به زادگاهش برگشت، به درمان بیماران
مشغول شد. مجموعه نوشته های او را در مدارس اسکندر
تدریس میکردند.

با آنکه زمان زیادی از مرگ بقراط میگذرد، اما هنوز طبیبان
اورا به بزرگی و دانش میستایند و فصلی از کتاب او که مربوط
به «جراحات سر» است، تقریباً همان گفته ها و نظریات
طبیبان امروز است. بعضی میگویند که بقراط 85 سال عمر
کرده و بعضی دیگر عقیده دارند که یکصد و ده سال زیسته
است.

آیا میفهمایید زیبا باشی؟

خنده و بشاشت نه تنها انسان را شاداب میسازد، بلکه
تأثیرات خوب دیگری نیز دارد:

- 1- خنده و گشاده گی روی گردش خون را تنظیم، اشتها را
تحریک، اعمال جهاز هاضمه را کنترل میکند.
- 2- بشاشت و خنده تأثیر خاصی روی دستگاه تنفسی دارد
و خون را صاف میکند و جریان خون را تنظیم مینماید.
- 3- همین دلایل است که خنده رویان دیرتر پیر میشوند و
از سلامتی و انرژی بیشتری برخوردار اند و همچنان خنده
چهره را مانند خورشید تابناک و روشن میسازد.

تهیه کننده: نجیبه امیری معلم صنف یازدهم لیسه عالی علامه قاری نیک محمد

علم

علم خورشیدیست که به انسان روشنایی میبخشد

علم کلید معرفت است

علم کلید سعادت است

علم کلید کمال و بزرگی است

علم کلید خوشبختی است

علم کلید دوستی انسانها است

نویسنده: نورینه الکوزی

د (معارف) د سوکوهنې (بکس) د لوبډلې رپوټ

د بکس لوبه د لومړي ځل لپاره په ۱۳۲۱ لمريز کال کې د خداي بښلي استاد مير عبدالرشيد بيغم له خوا چې، د بدني روزنې متخصص ؤ. په رسمي توگه وپيژندل شو چې په ۱۳۲۴ کال کې د پوهنې وزارت د بکس لوبډله د سپورت د يو ښوونځي په څير په کار پيل وکړ چې، تر اوسه پورې يې زيات شمير لوبغاړي ټولنې ته وړاندې کړي چې، هر يوي د هېواد لپاره ښې لاسته راوړنې لري.

اوس مهال د معارف د بکس لوبډله کې درې تايمه لوبغاړي روزل کېږي چې، د لوبغاړو شميره يې پنځه سوو ته رسيږي چې، ډيري لوبغاړي يې د ښوونځيو زده کوونکي جوړوي. سيد احمد سادات چې، ددې لوبډلې استاد دی وايي: د معارف د لوبغاړو په منځکې شپږ تنه يې د ملي لوبډلې غړيتوب لري او څلور تنه يې د ځوانانو لوبډلې او شپږ تنه يې د ځوانانو د انتخابي لوبډلې غړيتوب تر لاسه کړی او هم ديرش تنه يې د معارف د لوبډلې غوره شوي غړي دي.

د معارف د بکس لوبډلې يو تن داسي وايي.

زه سيد عمر سادات سر بيره پر دې چې، د استقلال د عالي لېسې زده کوونکي يم له خپل پلار سره

په دکان کې کار هم کوم. د دې لپاره چې، خپلې روغتيا ته مي هم پام کړی وي. د بکس په کلب کې غړيتوب لرم. زما وينا نورو ځوانانو ته دا ده چې، د خپلو درسونو په څنگ کې خپلې روغتيا ته هم پام لرنه وکړي او د خپل هېواد پر مختگ ته لېوال واوسي. په راتلونکي کې غواړم، يو انجينير شم او هم په خپل وزن کې يو اتل واوسم.

د استقلال د عالي لېسې د لسم ټولگي زده کوونکي احمد صميم.

زه د ژمي په رخصتيو کې د کمپيوټر او انگليسي ژبې کورسونه تعقيبوم او هم له خپل پلار سره د کور په کارونو کې مرسته کوم.

ما د هېواد په کچه په خپل وزن کې د بکس په سياليو کې لومړی مقام تر لاسه کړی دی او هم مې يو ستاينليک تر لاسه کړی دی او د نورو برياليتوبو په هبله يم.

يو ورزش کار بايد د ښو اخلاقو خاوند وي او له خپلو ټولگيوالو او دوستانو سره په ورين تندي چلند وکړي او له خپل ځواک څخه هيڅ کله نا وړه گټه پورته نکړي او په راتلونکي کې غواړم ډاکټر شم.

مصاحبه کوونکي: روح الله صافي

پتمې ملغلرې

د تربيت مجله دا ځل بيا د داسې يوې زده کوونکې کوربتوب کوي چې، په خپل مالي لگښت او نوبت سره يې، د بهار په نامه يوه ښکلې مجله په خپل قلم ليکلې او ترتيب کړې ده چې، د تربيت مجلې لـه کارکوونکو سره په مرکه کې داسې وايي:

تربيت: تاسو مهرباني وکړئ، د تربيت مجلې درنو

لوستونکو ته ځان ور وپيژنئ؟

ځواب: زه يلدا فيض زاده د آريانا د عالي لېسې د يوولسم ټولگي زده کوونکې. تربيت: که د خپلې مجلې په اړه موږ ته معلومات راکړئ ښه به وي؟

ځواب: زما مجله د بهار په نامه ده چې، روزنيز، څيړنيز، ټولنيز، ادبي، فرهنگي او روغتيايي مطلبونه په کې رانغښتي دي او انځورونه يې هم زما پر خپل قلم رسم کړی شوي.

تربيت: ستاسو موخه ددې مجلې له جوړولو څخه څه ده او هم ووايست چې، ستاسو د مجلې لوستونکي څوک دي؟

ځواب: زما موخه ددې مجلې له جوړولو څخه دا ده چې، د هېواد ځوان نسل د زده کړې او پرمختگ لوري ته را وېولم او هم مې د هغوی د ذهني روښانه کولو لپاره د مجلې يوه برخه ځانگړې کړې ده. زما د مجلې لوستونکي د هېواد

ماشومان او ځوانان او هم د ښوونځيو زده کوونکي دي.

تربيت: د مجلې ليکل ستاسو په درسونو کې ځانډنه را منځته کوي؟

ځواب: نه هيڅکله نه، ځکه د ښوونځي درسونو ته او هم د مجلې ليکلو ته يو منظم مهال ویش لرم او هر کار په يوه منظم پلان سره پر مخ وړم.

تربيت: آيا د مجلې په چارو کې له تاسو سره څوک مرسته کوي؟

ځواب: کله نا کله زما مشره خور د مجلې په تيارولو کې له ماسره مرسته کوي چې، زه ترې مننه کوم.

تربيت: ستاسو وينا نورو زده کوونکو ته څه ده؟

ځواب: زما وينا نورو زده کوونکو ته دا ده چې، هيڅکله خپل وخت بې ځايه تير نه کړي او د د خپلو نورو کارونو په څنگ کې کورسونه هم تعقيب کړي. د کتاب له لوستلو سره خپله مينه پياوړې وساتي، ځکه د کتابونو او مجلو لوستل انسان ته ذهني ځواک وربښي په همدې سبب، زه زده کوونکو ته د کتاب په لوستلو زيات ټينگار کوم.

تربيت: په راتلونکي کې غواړئ څه شئ؟

ځواب: په راتلونکي کې غواړم ليکواله شم، د همدې سپيڅلې دندې له لارې خپل گران هېواد افغانستان ته خدمت وکړم.

تربيت: له تاسو څخه يوه نړۍ مننه! ځواب: له تاسو نه هم مننه.

بیایید تعلیم و تربیه را در مکاتب خود فراگیر سازیم و اطفال معلول را هم از نعمت تعلیم و تربیه مستفید گردانیم!

چگونه؟

- همه اطفال معلول و غیر معلول، چه دختر و چه پسر باید در تعلیم و تربیه شامل شوند. همه اطفال با همدیگر تفاوت دارند و ما باید به تفاوتها احترام بگذاریم.
- اطفال دارای معلولیت را در تعلیم و تربیه شان کمک نماییم.
- کمک بر معلولین، مسؤولیت انسانی و اسلامی هریک ماست.
- در تمام فعالیتهای تعلیمی، معلولین را فراموش نکنیم.

نگذاریم، اطفال از تعلیم و تربیه محروم شوند!

بیاییم، از خود شروع کنیم. اگر پدر و مادر طفل معلول هستید، از همین لحظه تصمیم بگیرید که طفل معلول خود را شامل مکتب نمایید. به توانمندی طفل معلول خود باور داشته باشید. نگویید که دختر است و یا پسر، بلکه خداوند هر انسان را با تفاوتها و توانمندیهای مختلف خلق کرده است. با بهانه ها اطفال خود را از حق تعلیم و تربیه شان محروم نسازید.

اگر رئیس مکتب هستید، اگر معلم هستید، شما میتوانید فقط با یک تغییر کوچک در برنامه تعلیمی مکتب تان، تغییر بزرگی را در زندهگی طفلی که به تعلیم و تربیه دسترسی پیدا میکند، ایجاد نمایید.

شامل سازی همه اطفال، بخصوص معلولین در تعلیم و تربیه، مسؤولیت هر فرد است، بخصوص مسؤولین معارف کشور.

چگونه ما اطفال معلول میثویم و چگونه

ما میتوانیم از معلولیت جلوگیری نماییم؟

چگونه اطفال معلول میشوند؟

1. با انفجار و انفلاق ماین ها و سر گلوله ها
2. با خوردن دوا های بدون مشوره داکتر
3. با تکر موتو و موتو سايکل در سر کها
4. با واکسين نشدن اطفال در برابر فلج اطفال
5. با معتاد شدن به چرس، ترياک و پودر
6. با فقر و نداشتن غذای خوب و مناسب
7. با انفجارات دبه گاز در خانه ها و دکانها
8. با آتش سوزی بر اثر تیل پترول در خانه ها
9. با لت و کوب اطفال در ناحیه سر، چشم و گوش

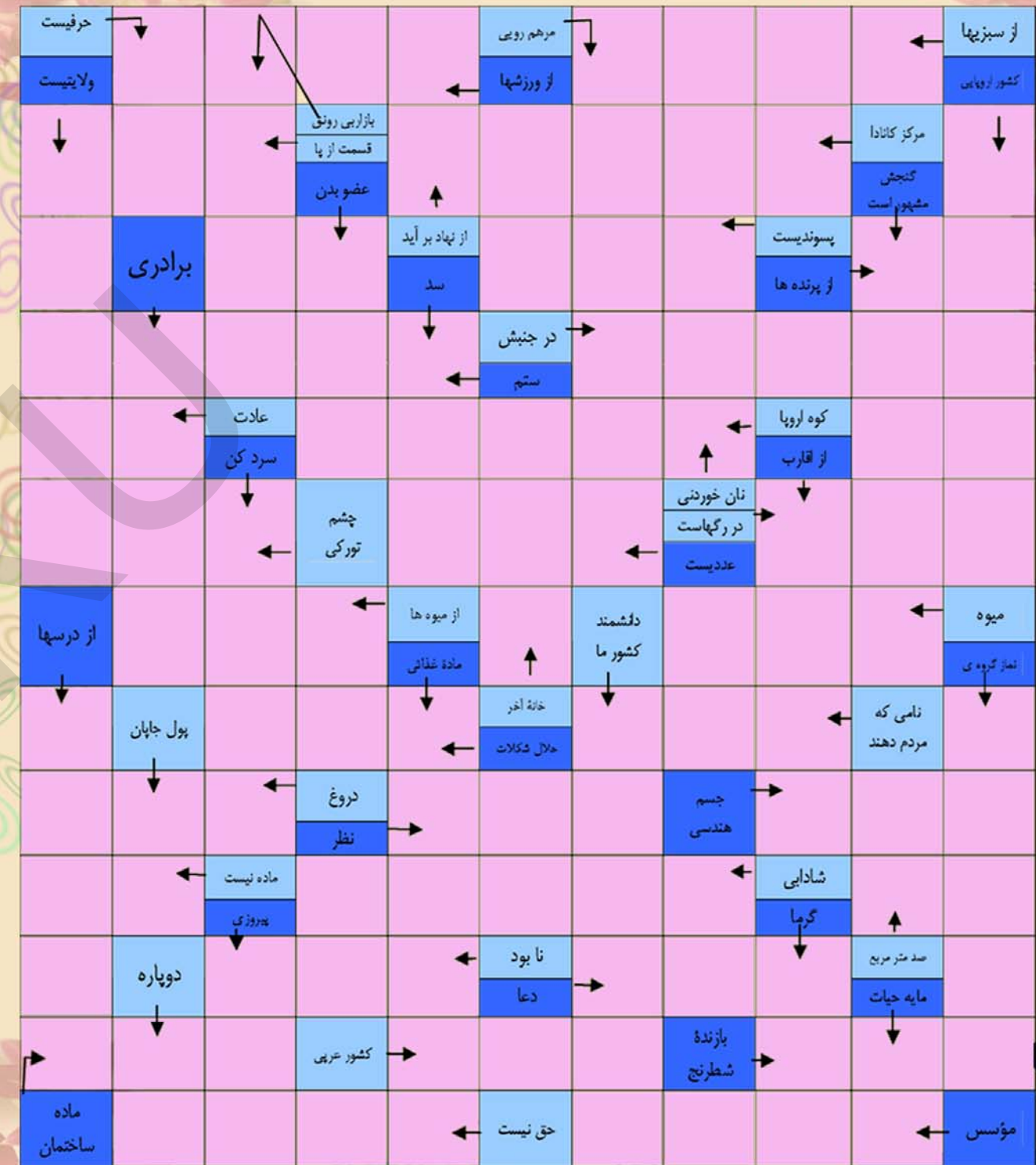

چگونه از معلولیت جلوگیری کنیم؟

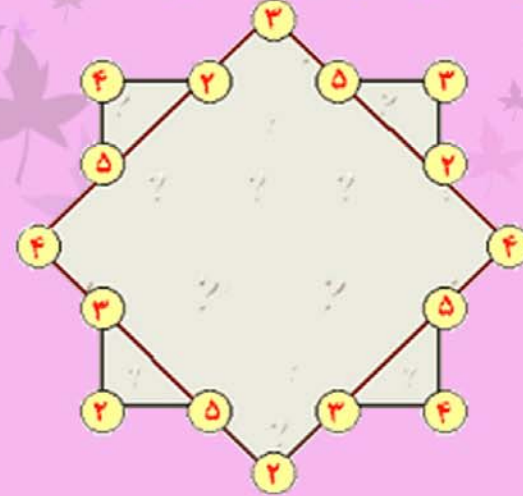
1. از ماین و سر گلوله های منفجر نشده دوری کنیم
2. بدون مشوره داکتران دوا نخوریم
3. قانون موترانی و ترافیکی را مراعات کنیم
4. مادران و پدران، اطفال شانرا واکسين کنند
5. چرس، ترياک و پودر و سكرت نکشيم
6. ميوه، سبزیجات و غذای خوب بخوریم
7. از دبه های گاز اصل استفاده نماییم
8. پترول را در جای بی خطر نگهداریم
9. هیچکس نباید اطفال را لت و کوب نماید

حل کنید و جایزه بگیرید

حل سرگرمی های گذشته

در هر شکلی نقاط تقاطع را نگاه کنید . (نقاط تقاطع محلهای هستند که خطها همدیگر را قطع می کنند .) ببینید تعداد خطها در یک نقطه تقاطع , فرد است یا زوج .

برای مثال در این نقطه تقاطع , تعداد خطها زوج است .
و در این نقطه تقاطع , تعداد خطها فرد است .

● قانون

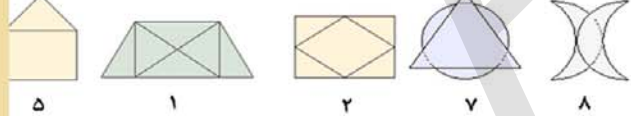
در هر شکلی اگر تعداد خطها در تمام نقاط تقاطع زوج باشد براحتی میتوان یک خط پیوسته کشید بدون آنکه از هر خط دو بار بگذرد .

اگر در شکلی در دو نقطه تقاطع تعداد خطها فرد باشد , می توان با یک خط پیوسته شکل را رسم کرد به شرطی که موقع رسم شکل از جایی که نقطه تقاطع فرد است , شروع کنیم .

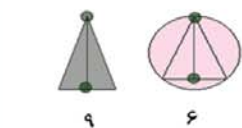
اگر در شکلی بیش از دو نقطه تقاطع فرد داشته باشیم بهیچوجه نمی توان با یک خط شکل را رسم کرد .

● جواب های درست

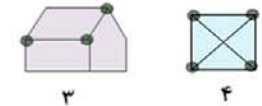
شکل ۱, ۲, ۵, ۷, ۸ تمام نقاط تقاطع زوج است پس میتوان با یک خط رسم کرد .

شکل ۹ و ۶ تنها دو نقطه تقاطع فرد دارد پس می توان با یک خط رسم کرد .

شکل ۳ و ۴ نمی توان با یک خط رسم کرد چون بیش از دو نقطه تقاطع فرد دارد .

شکل های دیگری بکشید و این بازی را روی آنها اجرا کنید وقتی خوب یاد گرفتید در مدرسه به دوستانتان نیز یاد دهید .

قویترین مرد کیست؟

آورده اند که رسول اکرم (ص) روزی از محلی عبور مینمودند، جمعی را مشاهده کردند که سنگی سنگین را در میدان نهاده، هر کدام به نوبت تا مسافتی آن را حمل میکنند. از آن جماعت پرسیدند: مقصود و منظور شما از تقبل این مشقت چیست؟ جواب دادند:

زور آزمائی میکنیم تا استعداد و قوای جسمانی خود را به محک امتحان بگذاریم.

حضرت محمد (ص) فرمودند:

آیا میخواهید که من قویترین اشخاص و قهرمان این مسابقه را به شما معرفی کنم؟

گفتند:

زهی افتخار و مباهات!

پس آن حضرت فرمودند:

قویترین مردمان کسی است که اختیار نفس خود را داشته، تابع هوی و هوس نشود و در موقع غلبه خشم کاری نکند و حرفی نزند که بعداً پشیمان و محتاج به معذرت خواهی شود.

تهیه کننده: نجیبه امیری معلم صنف یازدهم لیسه عالی علامه قاری نیک محمد

عالم و عابد!!

از حضرت ابی امامه الباهلی روایت است که فرمودند: به حضور رسول اکرم (ص) راجع به دو شخصیکه یکی عابد و دیگری عالم بود، یاد آوری شد که کدام یکی از ایشان بهتر است. آنحضرت (ص) فرمودند: فضیلت عالم بر عابد مانند فضیلت من بر کمترین شماست. بعداً رسول الله (ص) فرمودند: هر آینه خداوند (ج) و ملائکه و ساکنین زمین و آسمانها حتی مورچه در غار خود و ماهی در آب برای تعلیم دهنده انسانها دعا میکند.

نظریات دوستان در مورد مجله تربیت

سنگ اگر باشی، زفیض تربیت غافل مباش
مهرتابان لعلها دارد به طبع کهسار

بیدل «رح»

تربیت و کسب تربیت لازمه زنده گی و جزء فطرت سالم انسان مکرم میباشد. انسان به وسیله دانش و تربیت مطلوب به کمال میرسد.

بهترین مربیان و تربیت کننده گان در جهان آفرینش، پیامبران بزرگ خدا بودند؛ به خصوص منجی عالم بشریت حضرت محمد مصطفی (ص)، ادب و تربیت قرآنی را از لوح محفوظ خداوند^ج فراگرفته، من حیث موهبت بزرگ الهی به دیگران آموختند.

ادب آموز، زان ادیب که او دب از حضرت خدا آموخت برکسی خوان سبق که در همه حال سبق از لوح کبریا آموخت

پس لازم است که انسان مطابق به صفات کمالیه و فطرت سالمش تعلیم و تربیت فراگیرد. الله الحمد که امروز فرصت سازنده گی در کشور ما مهیا گردیده است و افغانستان عزیز به سوی نوسازی و بازسازی مادی و معنوی گام برمیدارد؛ نسلهای بالنده کشور، اطفال و نوجوانان ما سخت نیاز به تعلیم و تربیت سالم و مطلوب دارند. بر دانشمندان و استادان کشور ماست تا با این امر

سازنده و حیاتی توجه خاص داشته، از هیچ نوع همکاری دریغ ننمایند.

خوشبختانه که فصلنامه تعلیمی و تربیتی «تربیت» روی همین ضرورت جامعه به دست نشر سپرده میشود.

شماره دوم و سوم فصلنامه تربیت در همین روز ها، برای اولین بار در دست من قرار گرفت. از مطالعه مطالب دلچسپ، آموزنده و علمی آن بسیار خوشحال گردیدم؛ به خصوص از اینکه مطالب پرمحتوای آن مطابق به ذوق و علاقه نوجوانان و جوانان ما تهیه گردیده است، بیشتر مورد دلچسپی قرار گرفت؛ به طور مثال:

زمانی که فصلنامه را به خانه آوردم و فرزندان مکتبی من آن را مطالعه کردند، اول صحافت، دیزاین و رنگ آمیزی آن توجه شان را جلب کرد و بعد با دلچسپی خاص علاقمند مطالعه مطالب آن گردیدند، تعدادی مطایبه ها، لطیفه های شیرین، داستانها و شعرهای آن را با نتیجه گیری به خوانش گرفتند و احساس خوشحالی میکردند و تعدادی هم که در آستانه برگزاری امتحان کانکور سال 1387 تعلیمی قرار داشتند، سؤال و جوابهای کانکوری فصلنامه را با دقت و با تکرار خوانده، از یکدیگر سؤال- جواب داشتند. اندرهای لقمان حکیم به پسرش توجه نوجوانان را جلب نمود و به تکرار میخواندند و از سایر مطالب استفاده بردند و من را نیز به یاد فرد زیبای تربیتی حضرت بیدل رحمه الله علیه انداخت که در عنوان ذکر کردم و باز هم تکرار آن خالی از حسن نخواهد بود:

سنگ اگر باشی زفیض تربیت غافل مباش
مهر تابان لعلها دارد به طبع کهسار
و همچنان همه ما را بیشتر پیشگوییهای علمی عجاز آفرین قرآن مجید که به عبارات زیبا در شماره دوم فصلنامه به چاپ رسیده است، تحت تأثیر قرار داد. از من خواسته شد تا همه شماره های این فصلنامه را به طور متداوم در اختیار شان قرار بدهم. بکتن از فرزندان من که شاگرد صنف دوازدهم لیسه عالی لامعه شهید میباشد، من حیث برگ سبز و تحفه علمی، یک قطعه شعر سروده خویش را به اداره محترم فصلنامه «تربیت» تقدیم داشته است، در صورت صوابدید، به نشر خواهید رسانید.

در اخیر از همه دانشمندان و دست اندرکاران محترم این نشریه و به خصوص از خواهر دانشمند و پرتلاش محترم دکتور شفیقه یارقین اظهار تشکر و قدردانی نموده، توفیقات مزید شان را در جهت ادامه این کار سازنده علمی و تهیه و نشر فصلنامه «تربیت» برای همه تربیت یافته گان مکتب قرآن از بارگاه ایزد منان استدعا مینمائیم.

با تقدیم احترام
سید محمود خلیق

مرغی

چورپق، چورپق

مرغی-یم

زه بنکلی مرغی-یمه

خپل د ژوند خبرې کړم

د پرې خوندورې کړم

ځان باندې غښتلې یم

مورته ښه ملگرې یم

هر سهار لامبوته ځم

زه بنکلو ښوته ځم

ډیره بې آزاره یم

کله زه وزگار یم

کورته مې میوې راوړم

هر ډول دانې راوړم

چورپق، چورپق

مرغی-یم

زه بنکلی مرغی-یمه

۱۳۸۵ د زمري میاشت

حمیرا کاوون

آیا میدانستید؟

ارسال کننده: کلیم الله

❖ مروج ترین نام در جهان «محمد» است.

❖ اسم تمام قاره ها با همان حرفی که آغاز شده است، پایان مییابد.

❖ مقاومترین ماهیچه در بدن، زبان است.

❖ پلک زدن زنان، تقریباً دوبرابر مردان است.

❖ شما نمیتوانید با قید نمودن نفستان، خودکشی نمایید.

❖ ناممکن است که آرنج تانرا بلیسید.

❖ وقتی که عطسه میکنید، مردم به شما «عافیت باش» میگویند، چرا که وقتی عطسه میکنید، قلب شما به اندازه یک میلیونم ثانیه میایستد.

❖ خوکها از لحاظ ساختمان فیزیکی، قادر به دیدن آسمان نیستند.

❖ وقتی که به شدت عطسه میکنید، ممکن است یک قبرغه شما بشکند و اگر عطسه خود را قید کنید، ممکن است یک رگ خونی در سر و یا گردن شما پاره شود و بمیرید.

❖ واسکت ضد مرمی، ضد آتش، برف پاک کنهای شیشه پیشروی موتور و پرتر لیزری توسط زنان اختراع شدند.

❖ تنها غذایی که فاسد نمیشود، عسل است.

- ❖ تمساح نمیتواند زبانش را به بیرون دراز کند.
- ❖ حلزون میتواند سه سال بخوابد.
- ❖ تمامی خرس های قطبی چپ دست هستند.
- ❖ پروانه ها با پاهایشان میچسبند.
- ❖ فیلها تنها جانورانی هستند که قادر به خیز زدن نیستند.
- ❖ در ۴۰۰۰ سال قبل، هیچ حیوانی اهلی نبود.
- ❖ به طور متوسط، مردم آنقدر از عنکبوتها میترسند که نمیتوانند آنها را بکشند.
- ❖ مورچه همیشه بر روی سمت راست بدن خود، سقوط میکند.
- ❖ قلب انسان فشار کافی ایجاد میکند تا به فاصله تقریباً ۸ متر خون را به خارج از بدن بپاشاند.
- ❖ استفاده از هدفون در هر ساعت، باکتریهای موجود در گوش شما را تا هفتصد برابر افزایش میدهد.
- ❖ لایتر قبل از گوگرد اختراع شد.
- ❖ اثر انگشت و اثر زبان هر شخص متفاوت میباشد.

مکتب جایگاه تربیت

دانم یکی دو مطلب
ناگاه شنیدم آواز
گر بفهمی این مطلب
در کارها تو هوش کن
این کلید ر دری است
بر صیح و غلطی
قدری بامن نا کن
به خوبی و به خنده
با من او سخن ساز کرد
در از زبان میریزم
بنویس هر چه هست
کسی از من نیست بیزار
خندید با من حیران
با من بشو تو آشنا
همین جهان کلان
باتمام مردمان
نمیروید نا امید
با او شدم هم آشنا

رفتم به پیش مکتب
کردم در بکسم باز
گفت ای شاگرد مکتب
به گپ من تو گوش کن
نامم کتاب دری است
بر سختی و مشکلی
یکبار درم را وا کن
کردم کتاب را بسته
ناگاه قلم لب باز کرد
گفت: ای دوست عزیزم
من را بگیر به دستت
کوچکم اما پرکار
خوشحال شدم شادمان
گفت: ای دوست توانا
در هر گوشه از جهان
من هستم یک همزبان
از این در با امید
خوشحال شدم و دانا

یک روز که رفتم مکتب
فهمیدم صدها مطلب

حسینا خلیق

متعلم، صنف ۱۲ لبه عالی لامعة شهید

کتابخانه

افسانه ها

افسانه ها

این کتاب دارای ۲۰ قصه شیرین و پر از حکمت است و در ۵۰ صفحه از سوی انتشارات "مکتبه علم و فرهنگ" در پشاور، در کاغذ اخباری چاپ گردیده است. سال چاپ، تیراژ، مدون یا مهتمم کتاب نامعلوم است و قصه ها فهرست هم ندارند. این قصه ها با آنکه فشرده قصه های ادبیات کلاسیک ماست، اما بدون ذکر مأخذ به نشر رسیده است، با این وصف، خود قصه ها بسیار جذاب و پند آمیز بوده، کودکان و نوجوانان را به راه نیک و صواب رهبری مینماید. ما خواندن این کتاب را به همه کودکان، نوجوانان و جوانان ذوقمند به مطالعه، توصیه میکنیم.

قصه هایی از امانتداری برای بچه های خوب

این کتاب هشتمین کتابیست که به سلسه "کتاب برای اطفال" در ۱۰۰۰ نسخه از سوی انتشارات میوند به سال ۱۳۸۷ چاپ و منتشر گردیده است. این کتاب که دارای ۵۸ صفحه میباشد، ۱۵ روایت در مورد کارهای نیک، مانند: مردم دوستی، امانتداری، وفا به عهد و امثال آن را که از سوی خلفای راشدین، اصحاب کرام و عارفان و عاشقان حقیقی خداوند متعال به ظهور رسیده است، در بر دارد. گرچه قصه ها همه تصویری است، اما افسوس که رنگی نیست. مدون و ترتیب کننده قصه ها یاسر علی نور، مترجم آن محمد عمر و نقاش آن دکتر عاصم عبدالفتاح میباشد. اطفال و جوانان عزیز، اگر میخواهید شما هم در کردار و رفتارتان از یاران پیغمبر گرامی ما محمد رسول الله پیروی کنید یا از اعمال نیک آنان آگاهی داشته باشید، این کتاب بسیار آموزنده را بخوانید!

قصه های خوب برای بچه های خوب

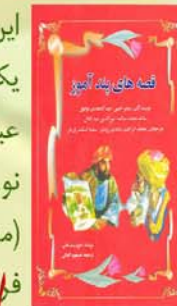

این کتاب که دارای ۱۳۱ برگ است و به قصه هایی از آثار شیخ فریدالدین عطار اختصاص دارد، ششمین کتاب از جمله سلسله "قصه های خوب برای بچه های خوب" میباشد. در این کتاب قصه های منظوم شیخ عطار از سه اثر مهم او، یعنی: منطق الطیر، مصیبتنامه و الهی نامه به شکل فشرده و در قالب نثر ارائه شده است.

قصه های این کتاب بسیار آموزنده و به روحیه کودکان و جوانان بسیار سازگار میباشد. قصه های منظوم عطار را مهدی آذر یزدی به نثر شیوای دری بازنویسی نموده و در ایران همراه با تصاویر جالب چاپ کرده است. اگر خواننده گان ارجمند اصل کتاب را به دست بیاورند، بهتر است، اما اگر دستیاب نگردید یا بهای آن بالا بود، کاپی آن را که انتشارات آریانا در کاغذ اخباری و ارزان عرضه کرده است، میتوانند از کتابفروشیها بخرند.

قصه های این کتاب بسیار جالب، آموزنده و شیرین بوده، نه تنها شما را به سوی نیکی رهنمایی میکند، بلکه شما را با آثار ارزشمند ادبیات زرین کلاسیک تان نیز آشنا میسازد. این کتاب را حتماً بخوانید!

قصه های پندآموز

این کتاب بسیار آموزنده و ارزشمند که از سوی یک گروه نویسنده گان عرب (سمیر حلبی، عبدالحمیدی توفیق، سلامه محمد سلامه و نورالدین عبدالعال) نوشته و از سوی دو مترجم (محمد ابراهیم ساعدی رودی و سمیه اسکندری) به نثر روان و روانه شده است، در اصل دو جلد بوده که از سوی انتشارات رستم و باختر در یک مجلد به چاپ رسیده است. جلد اول کتاب دارای ۷۰ برگ و ۱۹ قصه و جلد دوم دارای ۵۹ برگ و ۲۰ قصه میباشد. کتاب در کاغذ اخباری چاپ گردیده، اما از آنجایی که قصه ها بسیار شیرین و پر از پند و حکمت است، میتوان خرابی کاغذ را نادیده گرفت. در این کتاب، قصه ها، روایات و افسانه ها با هم مخلوط شده است و میتوان از حکایت های ملا نصرالدین تا روایات تاریخی و مذهبی و به همینگونه افسانه های مردمی را در آن یافت و خواند. کتاب مصور نیست و خواندن آن به هر سن و سالی مناسب میباشد.

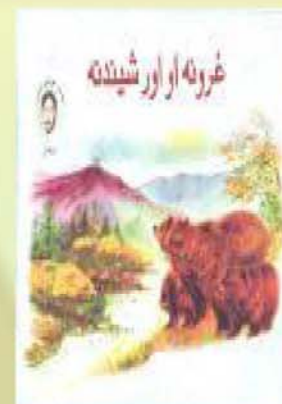
نام کتاب: البوم خنده نویسنده: منصور خانلو حروفچینی: واحد رایانه یاسمن لیتوگرافی: رادمهر چاپ سوم: ۱۳۸۱

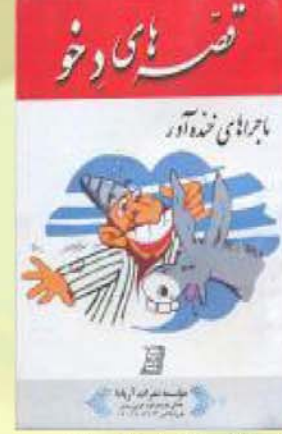
نام کتاب: چیستان مؤلف: فرهاد بخشنده ناشر: الازهر کتب خانه نوبت چاپ: دوم زمستان ۱۳۷۹

نام کتاب: علی بابا و چهل دزد بغداد نویسنده: احیای - محمود طرح جلد: صندوق - صادق ناشر: نشرندا حروفچینی: آینه کتاب نوبت چاپ: دوم - اسفند ۱۳۷۵

کتاب نوم: غرونه او اور شیندونه لیکوال: ایلین کورن زبان: مشعل خرندوی

نام کتاب: قصه های دخو به کوشش: محمد شب زنده دار ناشر: انتشارات ناس حروفچینی: مؤسسه همراه چاپ: خورشید - زمستان ۱۳۷۱

لیکوال: لورانا میروف ژباړه: جاوید اوربل دیزاین: سید حبیب شاه تون خپرندوي: مصور پنس

نام کتاب: لطیفه های انگلیسی جلد ۱ مولف: عبدالله قنبری ایدیتور: علی اکبر جعفر زاده حروف نگاری و صفحه آرایی: آلفاگرافیک

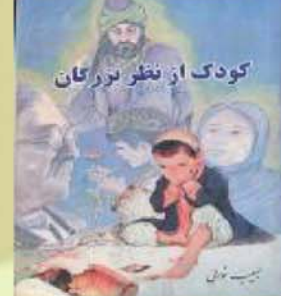
د کتاب نوم: (د ماشومانو له پاره خوږې کیسې) لیکوال: د مطبوعاتو رسام: نجیب الله مهرزاد ناشر: CADA/ Op Mercy Afghanistan د چاپ کال: ۱۳۸۶ هـ.ش، ۲۰۰۷ میلادی د چاپ مای: د میوند

کتاب نوم: وروسته او وړاندې ژباړن: مشعل خرن دیزاین: سید کمپوز او دیزاین: سید ون خپرندوي: مصور

درس یک دزد (برای کودکان و نوجوانان - نوشته ها و ترجمه های از رحیم ابراهیم این کتاب شامل به گمان طلای است که برای کودکان و نوجوانان آموزنده است

کودک از نظر بزرگان تتبع و نگارش: غلام حبیب نوابی (تیموریان) به اهتمام و رسامی: ناصر نوابی و عظمیٰ عبدالحمید صدیقی در ۱۰۰۰ جلد رد سال ۱۳۸۳ انتشار یافته است موسسه چاپ موسسه انتشارات الدزهر

خدا یا مارا ازین بلا نگهدار. مجموعه هشت داستان آموزنده و دلچسپ است که به اهتمام داکتر فرید بزرگو و با رسامی عبدالواسع عمر زاد در ۱۰۰۰۰ جلد انتشار یافته است

گزارش از آشیانه

لیلما بنت عبدالمتمین:

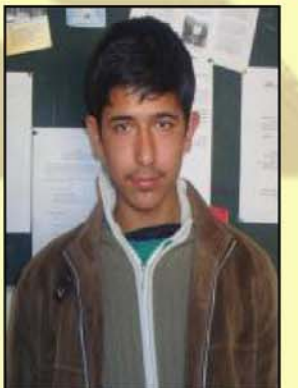

مدت پنج ماه میشود که در آشیانه درس میخوانم. لیلما میگوید که مضامین که برای ما تدریس میشود پشتو، دری، ریاضی و معلومات در باره مواد مخدر میباشد و زمینه ورزش هم برای ما مساعد است. سپورت والیبال، فوتبال و باسکتبال وغیره.

پیام برای کسانی که در سر سرک و کوچه مصروف پلاستیک فروشی و امثال میباشد بیایند و درس بخوانند و تعلیم را یاد بگیرند.

توقع ما از دولت این است که برای پدران ما زمینه کار را مساعد بسازد تا ما ازین فقر و کرسنگی آزاد شویم. و من میخواهم که در آینده معلم شوم و برای مردم رنجیده وطن خود خدمت کنم.

برکت الله ولد محمد هاشم:

مدت یکسال میشود که درین آشیانه در بخش کندن کاری کار میکنم و من از کار خود راضی هستم.

من زمانیکه از آشیانه مرخص میشوم در یک دکان خورا که فروشی کار میکنم. در آینده میخواهم یک کندن کار خوب

شوم که از پول آن امرار حیات نمایم و پیام من برای هم سن سالان من این است که موقع را از دست ندهند درس بخوانند؛ کار بکنند و بیایند در آشیانه تا کسب و کار را یاد بگیرند.

مجیب الله ولد شیر محمد:

مدت شش ماه میشود که در آشیانه درس میخوانم. مضامین که برای ما تدریس میشود البته زبان دری، پشتو دنیات و حقوق طفل میباشد ما سابق خواندن و نوشتن را یاد نداشتیم فعلاً به کمک آشیانه مضامین مختلف را یاد گرفتیم. مضامین که برای ما تدریس میشود فرق بین آشیانه و مکتب این است که ما میتوانم در آشیانه هر لباس که کهنه و کف شکنده داشته باشیم بیایم درس بخوانیم و برای ما قلم، کتاب، کتابچه و غذا موجود است.

از دولت و وزارت معارف همین خواهش را داریم که اطفال افغانستان غریب و بینوا هستند لباس، یونیفورم و قرطاسیه برایشان مهیا سازند. تا بتوانند اطفال افغانستان آینده خود را بسازند. من میخواهم در آینده معلم شوم و خدمت اولاد وطن را کنم.

عزیزه بنت آفتاب الدین:

مدت یکسال میشود که در آشیانه در بخش نقاشی کار میکنم. من در اوقات فراغت لیف بافی میکنم و در روی سرک آنرا به فروش میرسانم و پول آنرا برای مادرم میدهم تا برای ما لباس، پوشاک و نان تهیه نمایند.

برای ما در آشیانه غذا های خوب تهیه میشود از قبیل برنج با وشت، برنج با قرمه کچالو، نخود، لوبیا وغیره. ما در زنده گی خود همین کمی و کاستی را احساس میکنیم که در وطن ما جنگ و بی اتفاقی است ما را نمیگذارند که زنده گی آرام نمایم. در آینده آرزو دارم یک نقاش خوب شوم و همین کمی و کاستی های را که دارم رفع نمایم و برای مردم افغانستان خود خدمت نمایم.

بنفشه دمحمد زمان لور:

نژدې شپږ میاشتي کېږي چې، پدې جونگره (آشیانه) کې درس لولم. په جونگره کې د هغو ماشومانو لپاره مسلکي او هنري زده کړې ورکول کېږي چې، له اقتصادي ستونزو سره لاس

اوگريوان وي او د خپلې کورنۍ غړي يې له لاسه ورکړي وي. زه هم له هغو ماشومانو څخه يم چې، د اقتصادي ستونزو له کبله نه شم کولی، خپلې زده کړې په بنسټونو کې مخته یوسم. دلته په آشیانه کې موږ ته د هر شي اسانتياوې برابرې دي او موږ د هيڅ ډول کمۍ احساس نه کوو او بنسټونکي له موږ سره، د مور او پلار په شان چال چلند کوي. په جونگره کې موږ د لوبو سامان آلات او روغتيايي اسانتياوې هم موجودې دي موږ له خپلو مسوولينو څخه راضي يو. او په راتلونکي کې غواړم بنسټونکې شم.

حبیب الله د محمد قدیر زوی:

شپږ میاشتي کېږي چې، په آشیانه کې د موسیقي په خانگه کې زده کړې کوم. ما پخوا په بازار کې ژاولې او پلاستیکونه خرڅول، اوس چې دلته راغلی يم، زما په ژوندانه کې ډېر بدلونونه راغلي دي. موږ دلته په آشیانه کې د فوتبال، والیبال میدانونه لرو او د نورو سپورتي سامان آلاتو ته لاس رسی هم پکې شته.

زما وینا نورو نجونو او هلکانو ته داده چې، هېڅکله بې پروا او غافله ونه اوسئ او لکه د ږوند په څیر ژوند ونه کړي. په هغه خانگه کې چې، ورسره مینه لری خپلو زده کړي وکړي او خپلو هېوادوالو ته په خدمت کولو سره، خپله ایماني دنده ترسره کړئ.

تربیت عزیز، سلام:

من متعلم صنف دهم لیسه الفتح میباشم. از خواندن مطالب دلچسپ مجله تربیت بسیار لذت بردم. بیشتر از همه علاقمند صفحه «دریچه باز» هستم؛ زیرا که درد دلها و مشکلات شاگردان را نشر مینماید.

من در روزهای امتحانات واقعه یی را در صنف خودم دیدم که بسیار نا راحت شدم. در صنف ما یک دختر لایق، زحمتکش و بسیار خوش اخلاق است که همیشه خوب درس میخواند؛ به همصنفیهای خود در درسها کمک میکند؛ در خانه کار میکند؛ زیرا وضع اقتصادی خانواده شان چندان خوب نیست. او از راه بافت و خیاطی به فامیل خود کمک مینماید.

واقعه این است که در یکی از روزهای امتحان همین همصنفی ام از همصنفی دیگر ما که در کنارش نشسته بود، یک دانه قلم تقاضا کرد، چرا که قلم خودش در هنگام حل سوالات رنگ خلاص کرده بود. همینکه معلم محترم ما متوجه گفتگوی او شد، بدون اینکه از اصل موضوع خود را با خبر بسازد، با لحن بسیار تند و با کلمات دور از آداب و اخلاق به او خطاب نمود. پس از آنکه ما همصنفیها موضوع را به معلم صاحب گفتیم، معلم صاحب آرام شد، اما بیچاره همصنفی لایق ما آنقدر از سخنها زشت معلم صاحب نا راحت شده بود که نتوانست بقیه سوالات را درست حل کند. وقتی از

امتحان بیرون شدیم، همصنفی ام گفت که نیمی از سوالات را با آنکه در اول میدانسته، اما پس از دشنامهای معلم صاحب همه را فراموش کرده و نتوانسته است جواب بدهد.

شما بگویید، آیا این رویه معلم ما درست است؟ ما باید از معلمان خود آداب و اخلاق یاد بگیریم. اگر معلم ما اینقدر کلمات زشت و دور از اخلاق و آداب را بگوید، آیا ما از او چه یاد میگیریم؟ آیا توهین هم خشونت نیست؟ آیا کسی یا مقامی هست که در مورد بدرفتاری یا خشونت معلمان در برابر شاگردان پرسد؟ ما شکایات خود را از معلم یا اداره مکتب به کی یا کدام مرجع بگوییم؟ آیا تربیت نامه مرا چاپ خواهد کرد؟

با احترام

زهرا متعلم صنف دهم لیسه الفتح

زه د سپینی ادی د لېسې زده کوونکې یم:
ومې غوښتل، ترڅو د خپلې یوې ښوونکې چې په ښوونځي کې موږ ته د دري مضمون درس راکوي. د هغې د کړنو په هکله د تربیت مجلې د دریچه باز برخې ته یو لیک درواستوم. هیله ده چې، زما دا لیک په مجله کې خپور او د پوهنې وزارت چارواکو ته یې ورسئ.

زموږ د دري مضمون ښوونکې له موږ سره ډېر بد چلند کوي او تل موږ ته ښکتنځلې کوي. **یو ځل زما پام نه و، زه یې په څپیره ووهم چې،** خدایپرو، څو ورځې مې غوږ درد کاوه. خو زموږ دا ښوونکې له هر چا سره داسې چال چلند نه کوي. **په ټولگي کې د سر معلم لور زموږ ټولگیواله ده خو هر څومره چې، نا وخته ښوونځي ته راشي یا شوخي وکړي هغې ته هیڅ هم نه وایي.** هیله کوم زموږ دې ستونزې ته د حل لاره پیدا کړئ.

○ په مینه

د زرغونې د عالي لېسې د اتم ټولگي زده کوونکې صنم:
مصاحبه کوونکې: مرادی و خان محمد

زه له مطالعې سره زیاته مینه لرم. همدارنگه، په خپل کور کې، پنځه ټوکه کتابونه لرم او د بې کارۍ پر مهال یې مطالعه کوم، زما کتابونه ډېر ښکلي انځورونه لري او ما د کتابونو له لوستلو نه ډېر څه زده کړي، د بېلکې په توگه ما زده کړي دي چې، درواغ ویل ښه کار نه دی او د درواغجن په خبره څوک باور نه کوي. زه په راتلونکي کې غواړم، یوه ښه ښوونکې شم، تر څو خپلو زده کوونکو ته د ښه راتلونکي استازې شم.

د ملالی د عالي لېسې د پنځم ټولگي زده کوونکې سنجیه:

زه د کتاب او مجلو لوستلو سره زیاته مینه لرم، خو د ځینو کتابونو په لوستلو کې یو څه ستونزې لرم، ځکه چې، ځیني کتابونه ډیر واره او کرښې یې کوچنۍ وي، یوازې د مطلبونو سر لیکې په ښه توگه لوستلی شم. زه له هغو کتابونو او مجلو سره مینه لرم چې، روزنیز اړخ یې پیاوړې وي او کره معلومات پکې رانغښتي وي. په راتلونکي کې غواړم چې، یوه ښه لیکواله شم.

د علم فیضزاد د عالي لېسې زده کوونکې فرید:

زه د کتاب او د مجلو لوستلو سره مینه لرم. زه هغه کتابونه زیات لولم چې، علمي او څېړنیزوي او د مجلو په برخه کې، د ښکلو طنزونو او ټوکو ټکالو څانگه ماته ډیره په زړه پورې وي. زه د ژمي په رخصتو کې، ځیني کورسونه هم تعقیبوم او په راتلونکي کې غواړم، فلمي لوبغاړی شم.

آن کس که مرا ز هیچ هستم کرده ست
ایمان به دل و خداپرستم کرده ست
هرگز نروم به راه ابلیس، شکیب
شکرانه دهم، قلم به دستم کرده ست

یارب به دل فگار من درمان ده
بر بی سر و سامانی من سامان ده
یا بر دل صاحب نظران رحم انداز
یا خانه به دوشی شکیب پایان ده

ارسالی فریحه شکیب: شاگرد صنف ۱۲ لیسه ابوالقاسم

فردوسی

شرایط دوستی

رفیقی که غایب شد، ای نیکنام
دو چیز است ازو بر رفیقان حرام:
یکی آنکه مالش به باطل خورند
دگر آنکه نامش به زشتی برند

وجود دوست و رفیق خوب به قدری مهم است که در احادیث مذکور و مسطور است که رسول اکرم (ص) فرموده اند که برای سفر و گردش و جهانگردی اول تهیه رفیق و همسفر کنید، آنگاه عزیمت مسافرت نمائید و از جمله نشانه های دوستی و رفاقت صمیمی آنست که از رفیق غایب حفظ الغیب کنند، یعنی در نگهداری مال و آبرو و ناموس او بکوشند.

در زمانی که مردم از روی حقیقت رفیق مهربان و راستگو بودند و نسبت به هم اطمینان داشتند، بیشتر اتفاق میافتاد که مالهای فراوان به یکدیگر میسپردند و مال و منال و زن و فرزند خود را تحت سرپرستی و کفالت دوستان و رفیقان خود میگذاشتند و به سفرهای طولانی میرفتند و به هیچ وجه نگرانی و تشویش خاطر نداشتند، زیرا خاطر جمع بودند که دوست قبول کننده امانت، بهتر و بیشتر از خودشان در حفظ آن میکوشد و خیانت و تقلب به خاطرش خطور نمیکند و در نتیجه این یکرنگی و یگانگی قلبی، همیشه در رفاه و فراقت بوده، از زنده گانی اجتماعی حظ و لذت فوق العاده میبردند و از صدمات و لطومات گوناگون محفوظ و مصون بودند. چه فکر میکنید؟ آیا دوست شما هم چنین است؟ اگر چنین نیست، دوست تانرا عوض کنید یا شما دوستی شوید که ظاهر و باطن شما در صداقت و یکدلی دیده شود، زیرا که همنشین خوب، انسان را به کمالات میرساند.

یک جسم و تن و جانیم

ما کودک افغانیم

آزاده دلیرانیم

هر طایفه و هر قوم

ما یکدل و یک جانیم

گر تاجیک و پشتونیم

یا اوزبیک و هزاره

یا ترکمن و بلوچیم

ما جمله مسلمانیم

از بلخیم و یا کابل

از غزنی و یا زابل

از میمنه و بامیان

از ملک خراسانیم

ما بلبل این باغیم

پرورده این خاکیم

در خدمت این میهن

یک جسم و تن و جانیم

سنگین «عشرتی»

دوستی

نجوا جان بنت وحید
الله صنف هفتم
عالی مریم

عبدالوارث ولد
سلیمان صنف هشتم
لیسه جویلدختر
ولسوالی غوربند

تمنا بنت عبدالفتاح
صنف یازدهم
عالی الفتح

زلیخا جان بنت
وحیدالله صنف سوم
لیسه عالی مریم

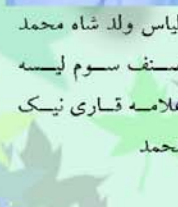
کمال ناصر ولد
عبدالصبور صنف
دوازدهم لیسه محمد
انور بسمل

آرزو بنت محمد
قاسم صنف سوم
لیسه نسوان بی بی
ساره

شکیلا بنت محمد
یوسف صنف 12
لیسه نسوان پنجصد
فامیلی

الیاس ولد شاه محمد
صنف سوم لیسه
علامه قاری نیک
محمد

صفیه بنت غلام
سخی لیسه علامه
قاری نیک محمد

نجوا جان بنت وحید
الله صنف هفتم
عالی مریم

عبدالوارث ولد
سلیمان صنف هشتم
لیسه جویلدختر
ولسوالی غوربند

تمنا بنت عبدالفتاح
صنف یازدهم
عالی الفتح

زلیخا جان بنت
وحیدالله صنف سوم
لیسه عالی مریم

کمال ناصر ولد
عبدالصبور صنف
دوازدهم لیسه محمد
انور بسمل

آرزو بنت محمد
قاسم صنف سوم
لیسه نسوان بی بی
ساره

سمیه بنت عبدالقادر
صنف سوم مکتب
علامه قاری نیک
محمد

فریما بنت محمد
یوسف صنف 12
لیسه نسوان پنجصد
فامیلی

محمد انور بسمل
عظالله ولد حبیب الله
صنف چهارم لیسه
محمد انور بسمل

فرخنده بنت محمد
شاکر صنف ششم
متوسطه نمبر 11
قلعه زمان خان

فرشته بنت عبدالواسع
صنف یازدهم لیسه
عالی الفتح

نرگس بنت عزیزالله
صنف 11 مکتب
لیسه عالی الفتح

فریبا بنت محمد
قاسم صنف اول لیسه
نسوان بی بی ساره

فریما بنت محمد
یوسف صنف 12
لیسه نسوان پنجصد
فامیلی

محمد انور بسمل
عظالله ولد حبیب الله
صنف چهارم لیسه
محمد انور بسمل

فرخنده بنت محمد
شاکر صنف ششم
متوسطه نمبر 11
قلعه زمان خان

فرشته بنت عبدالواسع
صنف یازدهم لیسه
عالی الفتح

نرگس بنت عزیزالله
صنف 11 مکتب
لیسه عالی الفتح

سمیرا بنت غلام
سخی صنف یازدهم
لیسه علامه قاری
نیک محمد

ادیبه بنت نجیب الله
ناصری صنف دهم
لیسه عالی الفتح

زحل جان بنت ذبیح
الدین صنف 5
نسوان شینه

سحر جان بنت
ذبیح الدین صنف
4 نسوان شینه

حسنا بنت وحیدالله
ازلیسه مریم

حسنا بنت وحیدالله
ازلیسه مریم